

Papečkys kaltinimas del perversmo

Smetonos brolis ir jo šeima nužudyti

Lietuvos Seimo Socialdemokratų frakcijos pareiškimas del įvykusio perversmo

Ką tik atėjęs iš Kauno "Socialdemokratas" sausio 6 dienos leidiny — pirmame po fašistų pervarto — idėjęs Seimo socialdemokratų frakcijos pareiškimą del įvykusio pervarto. Pareiškimo, matyt, buta ilgo, bet "Socialdemokratas" idėja tik maža jo dalelė: visa didžiulė dalis, pradžia ir pabaiga, buvo karo cenzūros suėsta. Leisto paskelbti dalelę, kuri taip jau dar karo cenzūros iškratyta, Seimo socialdemokratų frakcija pareiškia štai ką:

"Pagalvau kalti ir atsakomingi yra už konstitucijos tvarkos sumindžiojimą, [cenzūros iškašta]

— valstiečiai liaudininkai.

"Jų žmogaus [Maj. Papečkio] vedamoj Krašto Apsaugos ministerijoje buvo leista pribrešti samokslui ir jam įvykti. Liaudininkų partijos vadovybė paragino senąją vyriausybę, kad ji pasiduotų ir atsistatdytų. Liaudininkų viršūnės paskutinėj kritingoj valandoj pastumė Respublikos Prezidentą Grinių pasiduoti sukilėlių reikalavimams. Liaudininkų viršūnės padarė viską, kad pribaltintų Seimo pirmininką Staugaitį eiti į neteisėtai šaukiamą Seimo posėdį, ten perskaityti [cenzūros iškašta]

Prezidento atsistatydinimo aktą ir pats atsistatdytų.

Mes esame pasilikę Seime vieni patys konstitucijos ir demokratijos siekimų sargyboje [cenzūros iškašta]

Mūsų padėtis yra moraliai nepakencijama. Bet mes paliekame Seime, kad lig galui atliktume mūsų pareigą prieš mūsų rinkėjus, ir visą kraštą."

Prez. Smetonos brolis, jo žmona ir du vaikai nužudyti

KAUNAS, sausio 30. — Rytų Spaudos agentūra vakar pranešė, kad Lietuvos prezidento Smetonos brolis, jo žmona ir dvejetas vaikų buvo nežinomų asmenų nužudyti jų dvare netoli nuo Kedainių. Jų gyvenamieji namai buvo padegti. Degėsiuose rado tik apdegusius nužudytųjų kunus.

Spėjama, kad šita piktadarybė turi politinio pagrindo, kaip kerštas prezidentui Smetonai.

[Kai, pervartui įvykus, karo lauko teismas Kaune pasmerkė sušaudyti keturis komunistų vadus; pasmerktieji, karo teismo pirmininko patariamai, kreipėsi į prezidentą Smetoną ir prašė susilimimo, Smetona jų prašymą atmetė. Pasmerktieji buvo sušaudyti.]

Pervartas padaryta ne del komunistų, sako Račys

KAUNAS, sausio 30. — "Tiesos" paduoda suomių socialdemokratų "Kansan Tiede" žinią, kad Suomijos politinės policijos viršininkas užklauskęs Lietuvos polit. polic. v-ką p. Račį, ar yra teisingos laikraščių žinios, kad gruodžio 17 d. įvykiai buvo iššaukti ruošiamojo komunistų perversmo. P. Račys atsakęs, kad šie įvykiai su komunistų perversmu nieko bendro neturi.

Prapuolė sovietų orlaivis su komandoriu

MASKVA, sausio 30. — Sovietų valdžia susirūpinusi likimu komandorio Garakandidze, kurs praeitą sekmadienį išlėkė milžinišku karo orlaiviu ir prapuolė. Nors šaltis siekė 15° žemiau zero, Garakandidze buvo planoj apsisėsti, todėl manoma, kad jis ore sušalo ir kad jo orlaivį vėjai kur nunešė.

Kuo rupinas naujoji fašistinė Lietuvos valdžia

"Socialdemokratas" rašo: Gruodžio 31 d. Seimas priėmė biudžetą 1927 metams. Biudžetas priimtas su naujosios vyriausybės pataisomis. Iš kiekvieno biudžeto, iš skiriamų lėšų, galima spręsti kokio visuomeninio sluoksnio reikalai pirmą galvą rupinami. Buvusios vyriausybės biudžeto projekte lėšos buvo skiriamos šioms reikloms: viešiesiems darbams 1,600,000 litų, ligonių kasoms 900,000 litų. Šitos lėšos turėjo, kaip matote, eiti darbininkų reikalams rūpinti.

Priimame biudžetą šitos sumos liko išbrauktos. Viešųjų darbų vietoje įrašyta savivaldybėms finansuoti 2 mil. litų, bet savivaldybių finansavimas ir viešųjų darbų, tai du skirtingi dalykai. Del ligonių kasoms skirtų sumų išbraukimo kaibėjo ministeris pirmininkas p. Voldemaras ir jam pritarė federantas Ambrozaitis, kad ligonių kasų įstatymas esąs reikalingas pakeitimui, matomai, naujoji vyriausybė yra sumaniusi išbraukti iš priimto įstatymo valstybės dalyvavimą ligonių kasų įstatyme.

Zemėi rušiuoti buvo paskirta 450,000 litų, dabar nubraukta 400,000 litų — tuo būdu paliecia tik 50,000 litų. Zemės rušavimo reikalai labai opūs, tuo tarpu šitie darbai dėl lėšų stokos visai bus sustabdyti. Naujakuriams paskirta tik 2 milijonai litų. Dvarų parcelacijai buvo skirta 420,000 litų, nubraukta 200,000 litų, vadinasi, dvarų parcelacija taip pat turės apmirti.

Dabar pasižiūrėkime, ko kitiems reikalams nubrauktosios sumos skiriamos: tikybiniams įstaigoms 1,575,182 litų, privačioms mokykloms — 900,000 litų.

Sumos skiriamos tikybiniams įstaigoms arba algos visų tikybų dvasininkams senos vyriausybės buvo išbrauktos,

[Cenzūros iškašta]

Privačioms mokykloms viso labo 1927 metams paskirta 2 mil. litų. Iš šitų pinigų išlaikoma ir tautinių mažumų (lenkų, žydų, vokiečių) privačios mokyklos.

Už 1927 m. biudžetą balsavo visos dešimtosios frakcijos, prieš jį buvo socialdemokratų ir valst. liard. frakcijos.

Amerikos švindleris sumintas Paryžiuje

PARYŽIUS, sausio 30. — Paryžiaus policija areštavo vieną amerikietį, Josephą Johnsoną, kurs eina dar ir įvairiais kitais vardais. Johnson gyvena hotely ir buvo labai dosnus tarnams. Jis suminta betgi ne už "tipsus", bet kad jo ieško Amerikos policija. Rochesteris, N. Y., Johnson esąs nušutijęs vieną fabrikininką 175 tukstančiais dolerių, o vieną milijonininkę, našlę Brewsterienę, praeitų metų gegužėje prigavęs 140 tukstančių dolerių.

Šiltinių epidemija

GRAFTON, W. Va., sausio 30. — Šiltinėmis, kurios čia ėmė siausti, vakar mirė devyniolika asmenų.

[Pacific and Atlantic Photo]

Daniel McHenry (Kansas City, Mo.), kuris dalyvavo Townsend kompanijos opipilime. Jis yra tos kompanijos vice-prezidentas.

Areštai Lietuvoj

Mažeikiuose, Telšiuose, Tauragėj, Šiauliuose, Kedainiuose, Kaišėdoriuose ir kitur buvo masinių suėmimų. Tauragėj iškalėjimo paleista mirė mokytojų seminarijos mokytojas A. Karvauskas. Jis palaidotas nešventuos kapuose. Jo laidotuvis neadalyvavo nė vienas draugų mokytojų mat, dalis jų pasišalinę, arba suimti, o kiti, turbut, laiko neturėjo dalyvauti savo draugo laidotuvisė.

Čia yra suimtų ir keletas aukštesnių klasių mokinių.

Savivaldybės, šaukiant tarybų posėdžius, turi gauti iš komendantų leidimus.

Kai kurių apskričių valdybų nariams be komendantų sutikimo negalima važiuoti į valstius.

Šiaulių taikos teisėjas ir be incidento sutikimo negali išvažiuoti iš miesto.

Vyriausybė atšaukė, buk Kaune dar 49 suimti perduoti karo lauko teismui.

Laikraščių pranešta, kad dabartiniu metu esą suimta su virš 200 asmenų.

MORGANTOWN, W. Va., sausio 30. — Connellsville By-Products kasyklose vakar vėl įvyko eksplozija, kurios šešiolika darbininkų buvo sužeista, kai kurie pavojingai. Eksplozijos metu kasyklose buvo dvidešimt penki darbininkai, ir jų tik devyni išliko sveiki.

Chicago ir apilinkė federatinis oro biuras šiai dienai pranešauja:

Dalinai apsiniaukę, su nedelete temperatūros atmaina; stiprokas mainasis vėjas.

Vakar temperatūros vidutiniai buvo 32° F.

Šiandie saulė teko 7:05, leidžiasi 5:02 vakandą. Mėnuo čia 5:51 val. ryto.

Socialdemokratų delegacija pas Ministerį Pirmininką Voldemarą

KAUNAS. [LŽ]. — Sausio 5 d. Ministerį Pirmininką prof. Voldemarą aplankė Centralinio Darbininkų Profesinių Sąjungų Biuro delegacija Seimo atstovų socialdemokratų Januško ir Paplausko asmeny ir turėjo su juo pasikalbėjimą profesinių sąjungų reikalais.

Delegacija pabrėžė, kad karo valdžia kliudo profesinėms sąjungoms normaliai veikti. Taip esanti uždaryta geležinkelių tarnautojų ir darbininkų sąjunga ir t.t.

Ministeris Pirmininkas pranešė, kad profesinės sąjungos galėsiančios ir toliau veikti ir vyriausybė nekludysianti joms. Tik reikią, kad užsiminėtų vien savo profesiniais reikalais, o ne priešvalstybine agitacija. Geležinkelių sąjunga busianti atidaryta.

Be to, delegacija nurodžiusi, kad karo valdžia buvo areštavusi virš 300 soc. dem. partijos narių, kurie kaltinami priešvalstybiniame veikime. Nors dalis jų tapo paliausota, bet nekurię dar tebesėdi kalėjimuose.

Ministeris Pirmininkas užtikrino s. d. delegatus, kad duosias parėdymų paliausoti s. d. partijos narius. Bendrai gi socialdemokratams nemanoma persekioti.

Pabaigoje delegacija nurodė, kad įvairių įmonių savininkai, naudodamiesi streikų uždraudimu sumažino mokesnį darbininkams.

Ministeris Pirmininkas prašė delegatus, kad praneštų sąrašą įmonių, kur tai yra padaryta. Vyriausybė nevilkindama juos nubausianti.

Del liaudininkų įėjimą naujon Lietuvos valdžion

Kauno "Liet. žinios" rašo:

Del skleidžiamų žinių apie tai, kad tarp krikščionių demokratų ir tautininkų iš vienos pusės ir valstiečių liaudininkų iš kitos pusės einančios derybos del valstiečių liaudininkų įėjimo į Ministerių Kabineta, "Liet. žinių" Redakcijai pasiinformavus teko sužinoti, kad iš įtakingesnių grupių sudaranciu dabartinį Kabineta, tokių pasiulymų nėra gauta, tad ir visokios žinios apie kokias nors derybas yra be pamato ir kad abelnai kai kurių dabartinių valdanciujų grupių elgimasis ir tam tikros spaudos dalies tonas vargiai yra tinkami taikumo ir susipratimo atmosferai ruošti.

SOVIETŲ RUSIJA TURI 165 MILIONUS GYVENTOJŲ

MASKVA, sausio 30. — Sovietų respublikų sąjunga savo gyventojų skaičium tarp pasaulio valstybių užima trečią vietą. Pastarasis surašymas rodo, kad jos gyventojų skaičius siekia šiandie apie 165 milijonus. Daugiau už sovietų sąjungą gyventojų turi tik Kinija ir Indija.

Wm. Green paskelbia karą komunistams

Komunistai, pasirodę vilkais avies kaily, nebebusią toleruojami darbininkų organizacijose.

INDIANAPOLIS, Ind., sausio 30. — Kalbėdamas Amerikos Kasyklų Darbininkų Unijos konvencijoje Amerikos Darbo Federacijos prezidentas Wm. Green pasakė, kad įsteigimas penkių darbo dienų savaitės pramonėje patapęs pripažinta ekonomine galimybe, ir kad tai turės but netrukus įvesta pirmiausia didžiulėse pramonėse.

Fedaracijos vadas toliau paskelbė, kad dabar busianti pradėta stipri kampanija prieš komunistus organizuotų Amerikos darbininkų judėjime. Iki šiol komunistai būvę darbininkų organizacijose toleruojami, bet dabar atėjęs laikas vyti juos lauk iš darbininkų judėjimo. Pastarasis New Yorko adatos pramonės darbininkų streikas parodęs komunistų darbuotę tikroje šviesoje, patys komunistai pasirodę vilkais avies kaily.

Angliakasių unija užgina narius priklausyti komunistų partijai

INDIANAPOLIS, Ind., sausio 30. — Amerikos Kasyklų Darbininkų Unijos konvencija vakar dauguma balsų nutarė padidinti centro viršininkų algas.

Internacionalinis unijos prezidentas John L. Lewis gaus dabar \$12,000 algos metams vietoj \$8,000, viceprezidentas Philip Murray \$9,000 vietoj \$7,000, sekretorius-izdininkas Thomas Kennedy \$9,000 vietoj \$7,000.

Konvencija nutarė pakeisti internacionalės unijos konstituciją papildymu, kuriuo unijos nariams užginama priklausyti komunistų [workers] partijai.

Tuo pačiu konstitucijos papildymu unijos nariams užginama taip jau priklausyt Ku-Klux-Klakai, One Big unijai ir Industrial Workers of the World unijai.

Hindenburg šalina kaizerininkus iš kabineto

BERLINAS, sausio 30. — Vokiečių konservatorių liaudies partijos vadams pasipriešinus, respublikos prezidentas Hindenburgas vakar atsisakė skirti Walterą Graefą teisingumo ministru naujame, kanclerio Marxo sudarytame, kabinete.

Liaudies (stambiųjų pramonininkų) partijos lyderiai reikštage nurodė, kad Graef, kurs yra ultranacionalistas ir atviras monarchistinės diktatūros šalininkas, kaip teisingumo ministeris būtų pavojingas demokratinėms valstybės įstaigoms.

Šalinami iš naujojo kabineto taip jau ir du kiti monarchistai: Oscar Hergt, kuriam Marx buvo pavedęs vidaus reikalų ministerio portfelį, ir Karl Stingl, priėmusis pašto ir telegrafo ministerio portfelį. Vietoj Stinglio skiriamas George Schaezel, Bavaru liaudies partijos lyderis.

Hindenburgas atsisakęs priimti Graefą kabineta dar ir del to, kad ka pirmu Vokietijos respublikos prezidentu buvo išrinktas Friedrich Ebertas, socialdemokratas, Graef, kurs tuomet buvo reichstago pirmininku, atsisakė ir nejo kartu su kitais reichstago nariais jį pasveikinti.

Pasikorė Latvijos Seimo narys

KAUNAS, sausio 8. [L]. — Vakare savo bute rastas pasikorė Latvijos seimo narys Lauva, naujakurių frakcijos atstovas. Pastaroju laiku Lauvai buvo iškeltos kriminalinio pobūdžio bylos ir buvo laukiama jo išdavimo teismui. Jis buvo kaltinamas neatsiskaitymu iš jo vadovaujamos žvejų sąjungos piniginių sumų, fiktyvių sąskaitų išdavėnimu ir kt. nusikaltimais. Kriminalinei policijai pradėjus jį tardyti, staiga paslaptingai iš nusižudiusio atstovo buto dingo visi atsakaitomybės. Tardymas parodė, kad apvogimas buvo paties Lauvos įsengejuotas. Vėliau pavogtuosius dokumentus žvejai rado išmestus iš jūros.

PATARNAVIMAS PATOGUMAS SAUGUMAS

yra trys iš daugelio kitų priežasčių, kurios pritraukia lietuvių siųsti pinigus Lietuvon per NAUJIENAS.

1. NAUJIENOS duoda geriausią patarnavimą pinigų siuntėjams, ir NAUJIENŲ korespondentas Lietuvoj Lietuvos Koperacijos Bankas — pinigų gavėjams. Greitumas įeina į patarnavimą.

2. Per NAUJIENAS yra patogusia siųsti delto, kad NAUJIENOSE galima atlikti reikalus dienomis, vakarais ir sekmadieniais ir, taipgi per skyrius ir pašta iš kitų miestų.

3. NAUJIENOS duoda visišką garantiją už siunčiamus pinigus, kad bus išmokėti adresatui ar grąžinti atgal jei adresantas nebuvo surastas.

Telegrafuoti pinigus Lietuvon per NAUJIENAS, tai kainuos jums tikrai 50 centų. Sekamos vietos suteiks jums patarnavimą:

AUSROS KNYGYNAS, 3210 S. Halsted St.
TUBUKIO APIEKA, 233 E. 115th Street
TUPIKAIO APIEKA, 527 W. 120th St.
RAKO APIEKA, 2346 West 69th Street.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St.,

Chicago, Ill.

Namai ir Žemė

Lietuvių Nekilnojamo Turto Taryba
Incorp. 1925 m. bal. 12 d.

L. N. T. Tarybos Valdyba:
K. J. MACKE, Pirmininkas — 2436 W. 59th Street
J. YUSKEVICIUS, Sekretorius — 3647 Archer Ave., Lafayette 4195
A. N. MASULIS, Išdavininkas — 6641 So. Western Ave., Republic 5550

Puikiai surengta vakarienė

Metinis L. N. T. Tarybos banketas buvo labai pasekmingas

Tur but nei pati rengimo komisija nesitiki, kad per ketvirtadienio vakarienę bus toki graži ir pasekminga. Žmonių susirinko pilna svetainė ir visos vietos buvo užimtos. Prakalbos išėjo gana sklandžiai, o muzikalė programa davė progos visiems pasilinksmiti.

Su visais svečiams, buvo patiekta gerai prirengta vakarienė, susidėjusi net iš kekių valgių. Paskiau S. I. Dargužis, rengimo komisijos įgaliotinis, pratarė kelis žodžius ir perstatė kalbėti amerikietį E. Jordan, kurs priminė lietuviams, jog reikalinga organizuoti, nes tame yra visos bizniško pasisekimo paslaptys. Sveikino lietuvių realstatininkus su pasekmingu veikimu. Sulig jo, Chicagojo susiorganizavus pirma Nekilnojamo Turto Taryba, kuri paskiau išsiskaido po visą šalį ir paragino įsteigti taipgi ir Prekybos Butus. Velino, kad ir lietuviams pasisektų tą patį padaryti.

Sekantis kalbėtojas buvo J. Kučinskis, žinomas kaip advokatas ir visuomenės veikėjas. Jis plačiai apibrėžė L. N. T. Tarybos uždavinius ir kodel visi tos profesijos žmonės privalo jai prisijungti. Dabartiniu laiku esą daug netobulumų, kurie gali paluosiuoti tik bendromis jėgomis.

Paskiau kalbėjo p-as Fabijonas, bene pirmas sumanytojas tverti Lietuvių Nekilnojamo Turto Tarybą. Jis džiaugėsi, kad galima išleisti "Naujienose" "Namų ir Žemės" skyrį, kuriame visuomenė randa nemažai naudingų žinių.

Ch. Bagdžiūnas, naujas kandidatas į Tarybos narius pasakė dirbsias išvien su ja pakelimi vietos lietuvių medžiaginio lyvio.

Bankininkas Mackevičius su savo juokinga pastaba, kad kalb bus "long enough to cover the subject" atpasakojo, kad real estate bizny yra auksinių progų, kurių negali susilaikyti neišnaudoję net daktarai su advokatais.

Turininga ir graži prakalba buvo paties Tarybos pirmininko Macke, kurioj jis atpasakojo reikalingumą bendradarbiavimo ir vienybės. Taryba tar naujanti lietuvių visuomenę ir kaip pavyzdį davė jau beveik prirengtus planus įtaisyti Chicagojo Lietuvių Kluubą.

Lietuvos konsulas P. Zadeikis pasakė, jog budamas dar senam krašte daug girdėjo apie nepaprastus pasisekimus kai kurių lietuvių real estate srity. Linkėjo visiems kuogeriau įsisekmi.

Sekantis kalbėtojas buvo "Naujienu" redaktorius P. Grišaitis, kurs susivėlinio į vakariene delto, kad turėjo argumentuoti SLA 36 kp. susirinkime kitoj pusėj Auditorijos. Neapsižvelgiant į tai, jo kalba atsakė kaip negalima geriau vietos ir laiko upui. "Kiekvienam žmogui yra maloniau gyventi savo pastogėj, negu trunkytis to svetimos kampas," pareiškė jis ir linkėdamas iš visos širdies L. N. T. Tarybai augimo ir stiprėjimo užbaigę prakalbą.

"Tėvynės" redaktorius S. E. Vitaitis, atkeliavęs iš tolimų rytų į Chicago, nusistebėjo chigagiečių stiprumu ir skaitlingumu. Reikėtų, esą, kad ir kituose miestuose būtų organizuojamos panašios įstaigos, kurios paskiau susiburtų į vieną. P-as S. Vitaitis pasirodė musų tarpe pirmą kartą ir, reikia pasakyti, paliks gražią atmintį.

Trumpai kalbėjo dar p-as Kiras, Zakarevičius ir kiti. Pačioj pabaigoj p. A. Vanagaitis, pagelbstint p. M. Yozavitiui, surikiavo visus svečius prie piano ir privertė dainuoti. Kadangi kiekvienas dainavo, tai sunku pasakyti, kaip tos dainos išėjo. Bet triukšmo buvo užtektingai.

Visi taip puikiai jautės, kad nematyt nematė, kaip atšliaužė pirmą valandą nakties, kuri šaukia visus namo. Nenoroms teko ir man iškeltiui su eibe malonių ir gražių įspūdžių.

Brighton Park

Pirko brangų lotą

J. Spitlys ir B. Šimkus nuarko nuo M. Rozenskio ir W. Walsvilo kampinį lotą Archer ir California ave. už \$10,000.

Tas kampas treji metai atgal buvo pirktas už \$11,000. Tai nepaprastas kainos pašokimas. Už keliato metų minėtas lotas gal bus vertas šimto tukstančių dolerių.

Brighton Parko kolonija prie California ave ir kitur bus tinkama bizniui, ką daugelis patvirtina. Čia lietuviai jau užima pirmas vietas ir jiems šypsos graži ateitis. —G.

ei nori išmokti gerai rašyti — nusipirk typewriteri.

NAUJAS NAMAS CENTRAL MANUFACTURING DISTRICT BANKO

Central Manufacturing District Bankas kaip žinome, randasi 1110 W. 35th st. Padidėjus biznio operacijoms bankui teko didinti ir savo buveinę. Ir štai, ateinantį šeštadienį, vasario 5 dieną, naujo namo durys bus iškilmingai atidarytos.

Sis bankas įsteigtas vos penkiolika metų atgal. Ačiu patogioms aplinkybėms ir sveikai politikai, jis skubiai plėtėsi ir

dabar pasiekė vieno didžiausių bankų Chicagoj laipsnį. 1912 metais jo kapitalas siekė \$250,000. Metinei apyskaitai baigiantis gruodžio m. 31 d. 1926 rado kapitalą pasokusį iki \$500,000, atsargą \$500,000 ir neišdalinto pelno \$366,834.46.

Vyriausiu direktoriu yra Mr. Jarnagiu, kadaise buvęs viršininku National City Bank of New York.

Tverias Chicagos Lietuvių Kluubas

Lietuvių Nekilnojamo Turto Tarybos valdyba pranešė, jog ji yra priėmusi planus įsteigimui Chicagoj Lietuvių Kluubą, kuriame galėtų tilpti biznierių, inteligentų ir darbininkų, draugiškiems pasikalbėjimams ir kultūriniam veikimui.

Šiame skyriuje jau ne kartą buvo nurodinėta reikalingas įsigyti kokį nors kluubą. Visos kitos tautos, gyvenančios šiame mieste, turi net keletą. Tai kodel gi mes, lietuviai, privalom atsilikti ir apsilieisti? Kalbėjom pakankamai ir apie jo reikšmę.

Kluubas galės but mums viso veikimo centru. Tai gi girdint tą Tarybos pranešimą tik džiaugtis reikia. Jeigu darbas pradėtas, tai jis bus užbaigtas. Sunkiausia yra pradžia. Ta organizacija, tie asmenys, kurie prisideda prie įkūnijimo šios idėjos verti didelės pagarbos ir dėkingumo.

Vienam iš vėlesnių "Namų ir Žemė" leidinių pranešime smulkiau apie tą steigiamą Chicagoj Lietuvių Kluubą. —Rėmėjas.

Kiek gi kainuoja Chicago?

Chicagoj nekilnojama nuosavybė yra verta \$1,411,000,000 suose metuose, sulig apskaitliavimo assessorij tarybos. Bet taksai yra renkami ne nuo visos sumos, o tik nuo pusės; likusių dalį sudaro įvairios išimtis.

Vertė nekilnojamos ir asmeniškos nuosavybės Chicagoj siekia keturis bilionus dolerių. Brangiausia vieta vidurmiesty tarp Madison ir Monroe kaimo \$26,500 pėdas.

Savininkas.

Nėra kito šaltinio, iš kurio plauktų tiek naudingų žinių, kaip Naujienu.

Bridgeportas turi būti mūsų

Iš visų lietuvių kolonijų, kur biznis pakilęs ir kur susispietė nemažas burių žmonių, kaip žinoma, yra ne kas kitas kaip Bridgeportas. Bet apgailestina, per paskutinius du metu lietuvių pradėjo apsilieisti ir nusilenkt svetimtaučiams. Jie ima daugiau statyt namų šale Halsted gatvės, steigti naujų krautuvų, samdydami lietuvių par-davėjus. Aišku, jog svetimtaučiai nori čia apsigyvent ant visados ir pelynti iš lietuvių. Koks turi būti mūsų nusistatymas?

Pereituose metuose Bridgeporte ėjo gandai, kad miesto valdžia nugriautų daugelį namų ir pastatys aukštesnę čia mokyklą. Tas dalykas, buvo manoma, pakenks kai kuriems biznieriams. Bet peįvykus tam sumanymui, biznierių nusiramino. Nėra ko jiems bijotis iš jokios pusės. Tik reikia nuolat budėti. Bridgeportas yra lietuvių širdis. Bet jeigu patys biznierių nedabos, tai širdis liksis be pulso ir gyvybės silpnės. Kitos mūsų kolonijos smarčiai auga ir nori užkariauti pirmenybę.

Žinoma, biznierių pasakys, jog dauguma lietuvių geriau nueis pas svetimą negu pas savą. Savus matom tik tuomet kai reikia draugijoms pagarsinimo ar kitokių aukų.

Bet visgi toks užmetimas nėra rimtas. Pats biznierių turi taip elgtis, kad patraukti žmones ir atlaikyti konkurenciją. Nesitiek, kad kiti tave remty ir be jokio darbo ir galvojimo iš paties pusės keltų tavo biznį. Aš negiriu ty, kurie išgalėdami atsikako eiti pas savus. Lietuvių ekonominis ir kultūrinis stovis priklauso daugeliu atveju nuo to, kaip jie sugėbia vienas kitą parenti.

Grįžtant vėl prie Bridgeporto, turime pabrėžti, jog ta kolonija privalo but kaip ir seniau svarbiausiu mūsų centru. Ne tik todėl, kad ji yra patogioj susisiekimo atžvilgiu vietoj, bet ir delto, kad ši kolonija mūsų pastatyta ir išauginta. Lietuvių čia netruks. Svetimtaučiai negalės mūsų išstumti. —G. Lucas.

Padėka

Visiems L. N. T. Tarybos nariams ir svečiams, atsilankiusiems į mūsų metinę vakariene ketv., sausio 27 d., Lietuvių Auditorioj, tariame širdingą ačiū. Ypatingai dėkingi esam kalbėtojams ir mūsų gerb. muzikams Komp. A. Vanagaiciui ir M. Yozavitiui už malonų dalyvavimą.

Rengimo komisijos vardu S. J. Dargužis.

Skelbimai Naujienose duoda naudą delto, kad pačios Naujienos yra naudingos.

Pinigų atsiradimas ir jų reikšmė

Kuomet pinigų dar nebuvo, žmonės mainydavos prekėmis. Jeigu koks ukininkas norėdavo įteikti savo žmonai gintarų šniurelį, tai jam nereikėdavo butinai eit pačiam ir sužvejoj juos. Sužinojus, kad kaimynas turi atliekamų gintarų jis nuėdavo ir išmainydavo su kaimynu grūdus, avį ar ką kitką ant gintaro. Kuris iš tų dviejų dalykų buvo brangesnis, sunku pasakyti. Bet jeigu avis pasirodytų vertesnė už gintarą, tai gintaro savininkas turėtų šį tą pridėti.

Suprantama, kad daryt biznį tokiu būdu nebuvo patogų. Reikėjo surast kokį nors tarpininką, kurį visi priimtų ir kuris matuotų vertę įvairių dalykų. Tam tikslui ir buvo įvesti pinigai. Atsiradus pinigams, žmonės nebereikėjo dėgioti nuo vieno pas kitą ir siulinėti mainais. Ukininkas turėdamas avį galėjo parduoti ir už gautus pinigus (auksą) pirkti gintarus.

Pinigų naudingumas yra dar tame, kad jie nūstato daikto

kainą, kaip aršinu mes matuojam ilgumą arba aukštį, taip doleriais mes matuojam prekę kainą. Turim, pavyzdžiui, namą ir automobilį. Kiek kartų vienas brangesnis už kitą? Pasi-naudojant doleriu, kaipo matu, atsakymas nesunku rasti. Jei namas vertas \$20,000, o automobilis \$4,000, tai sakome, kad pirmas brangesnis už ant-rą penkis kartus.

Pinigų vienatos įvairiose šalyse nevienodos. Anglijoj vartoja svarus, Lietuvoj litus, Vokietijoj markes ir tt.

Kodel tokiu tarpininku pasirinkta auksas, nesunku atspėti. Auksas sunkiai randamas metalas, kurį kiekvienas pageidauja įvairiems daiktams arba pasipuosiui. Jis nerudija ir galima lengvai padalinti į mažesnius šmotelius. Sudėjus į kruvą neužima daug vietos.

Suvenytose Valstijose tik vien auksas iš visų pinigų yra vertas pažymėtos ant jo sumos. Kiti pinigai vaikščioja tik valdžios pažadui išmainyti juos į auksą prie pirmo pareikalavimo. Sidabrinio dolerio tikroji vertė yra 52½ cento. —P.

GYVENIMAS

Mėnesinis žurnalas
Antanas Žymontas
Redaktorius-Leidėjas
900 W. 52nd Street
Chicago, Ill.
Tel. Boulevard 3669

Gerbiameji Draugai, — prisidėkite prie išleidinėjimo mėnesinio žurnalo GYVENIMAS — užsirašykite jį tuojau. Bus labai dėkingas.

Prenumerata metams \$2
Pusė metų \$1
Kopija 20c
I metus išėjęs 12 knygy. Gale metu galima padaryti į vieną knygą — 384 puslapių.

Link 1857

Eagle Brand yra išauginęs daugiau sveikų kudių negu kiti visi kudių rūšys.

Borden's EAGLE BRAND CONDENSED MILK

Naujienu Spaustuvė yra Unijinė Spaustuvė.

\$10,000 Travel Accident POLICY

NAUJIENU SKAITYTOJAMS

Tiktai už 75 centus registracijos mokesčio
Dar pirmas toks pasiūlymas tarp lietuvių

Inter-Ocean Casualty Co. A Stock Company

SPECIAL LOSSES FOR	If sustained in the manner described in Paragraph 1	If sustained in the manner described in Paragraphs 2 to 9 inclusive
LOSS OF		
Life	\$10,000.00	\$500.00
Both Hands	10,000.00	500.00
Both Feet	10,000.00	500.00
Sight of Both Eyes	10,000.00	500.00
One Hand and One Foot	10,000.00	500.00
One Hand and Sight of One Eye	10,000.00	500.00
One Foot and Sight of One Eye	10,000.00	500.00
Either Hand	5,000.00	250.00
Either Foot	5,000.00	250.00
Sight of Either Eye	5,000.00	250.00

Skaitykit ir Pagalvokit

Apsaugokit save ir šeimyną su šiuo \$10,000.00 Nelaimių Apdraudos Kontraktu

PASIULYMAS ATDARAS KIEKVIENAM

Kiekvienas skaitytojas, vyras ar moteris, tarp 16 ir 68 metų amžiaus, neski-riant užsiėmimo, gyvenimo vietos ar sveikatos stovio, gali gauti vieną iš šių kontraktų. Jokis tyrinėjimas nėra reikalingas. Kiekvienas NAUJIENU skaitytojas, senas ar naujas, užsimokėjęs 75 centus registracijos mokesčio ir metinę prenumeratą už NAUJIENAS, arba pareiškęs sutikimą skaityti NAUJIENAS per metus laiko, pirkdamas pavieniais numeriais ar per išnešiotojus, turi teisę gauti šį apdraudos kontraktą. NAUJIENU skaitytojų šeimynų nariai, kuriems yra siunčiamos NAUJIENOS, taipgi galima gauti šį kontraktą jei išpildys aplikaciją ir priduos į NAUJIENU ofisą kartu su registracijos mokesčiu.

Kurie dar nėra NAUJIENU prenumeratoriai, arba skaito laikraštį neregulieriai, gali gauti šį apdraudos kontraktą sumokėdami 75 centus registracijos mokesčio ir prenumeratą.

VEIKITE ŠIANDIE!
Visą, kas reikalinga padaryti norinčiam įsigyti šį Apdraudos Kontraktą, ir tokią didelę apsaugą, reikia išpildyti žemiau telpantią aplikaciją ir pristūsti ar atnešti į NAUJIENU raštinę kartu su registracijos mokesčiu, 75 centais. Tuojau po aplikavimo aplikacijos bus patikrinta skaitytojo tikrumas ir kontraktas pasiūstas apdraustajam. Neatidėliokit šio reikalo ant rotyjaus — imkite ir atlikite tuojau!

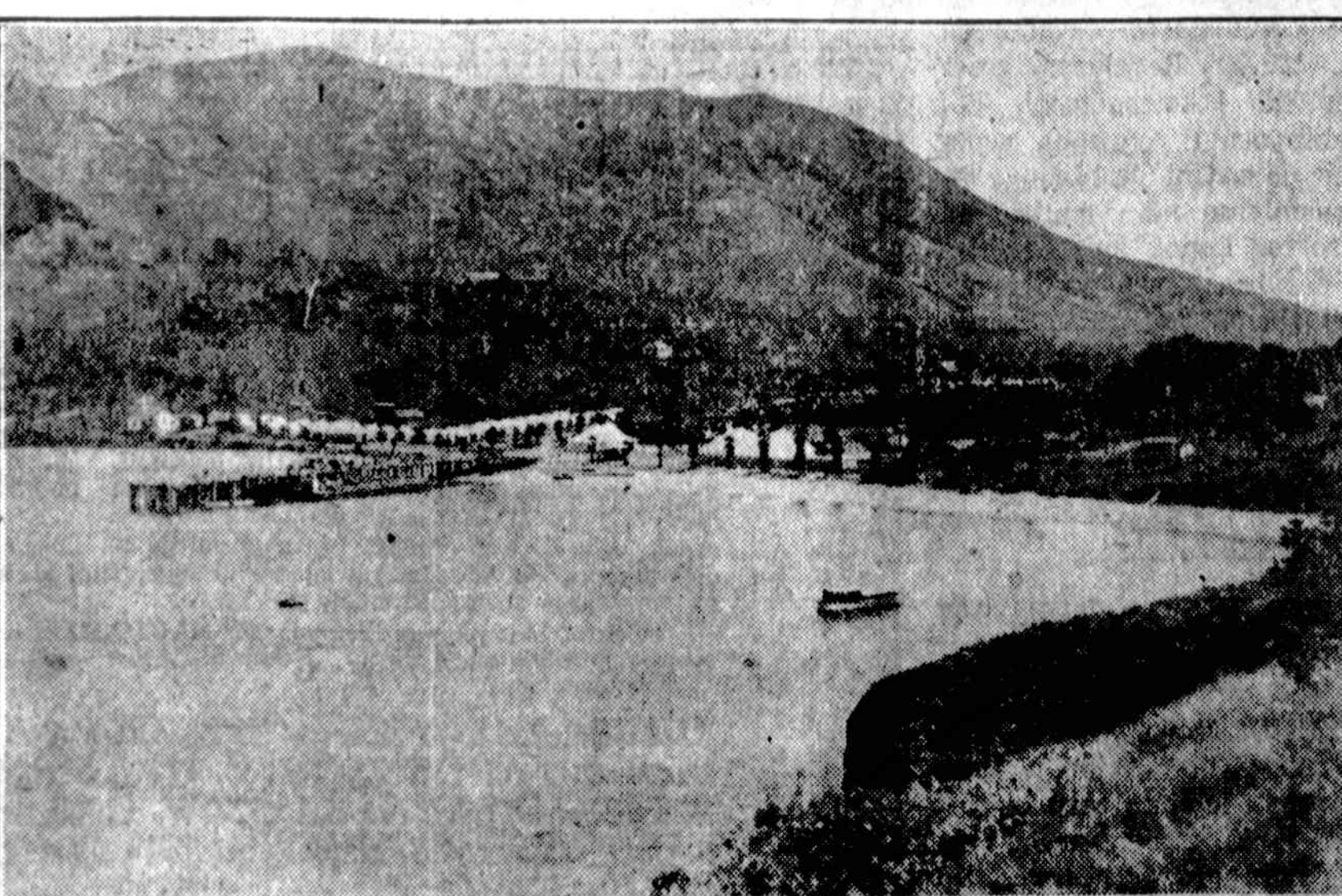
To the Insurance Dept., Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Aš čia užsirašau už \$10,000 Accident Insurance Policy, kuri bus išduota Inter-Ocean Casualty Company, išimtinai nuolatiniams NAUJIENU skaitytojams. Čia įdedu registracijos 75c. ir liudiju kad —

Padėkit ženklelį į tinkamą kletkutę paženklinimui savo atsakymo

Vardas Amžius
(Pasirašykite aiškiai su pašėlu. Juodylas liejasis)
Apdraudos Gavėjas Apt
Gatvės Adresas Miestas Valstija Tel.
Užsiėmimas
Prisiųskite šią aplikaciją su 75c. Money Orderiu arba čekiu

Naujienos, Insurance Dept.
1739 So. Halsted., Chicago, Ill.

(Pacific and Atlantic Photo)

Catalina sala, iš kurios plaukė į Kaliforniją 102 kontestantų. Iš viso to burio krantą pasiekė tik Young, 17 metų jaunuolis.

MUSŲ MOTERIMS

Veda Dora, Vilkiene

KĄ IR KAIP VIRTİ

BULVIŲ SRIUBA

6 bulvės
 1/4 šaukštuko druskos
 1/8 šaukštuko pipirų
 1 kvortą pieno
 1 puoduką rugščių smetonos
 Virk bulves pakol suminkš-
 tės, sugrask, pridėk druskos ir
 pipirus, supilk pieną ir pašil-
 dyk. Nuėmus nuo ugnies supilk
 smetoną ir paduok stalan su
 krešėlais.

SURIO IR RIESUTŲ KEPSNYS

2 šaukštu supakotų svogūnų
 1 šaukštą alyvos arba tarpy-
 to sviesto
 1 puoduką tarkuoto surio
 Truputį pipirų
 1 puoduką baltos duonos tru-
 pinių (gana minkštų)
 1 šaukštą citrinų sunkos
 1/2 šaukštuko druskos
 1 puoduką supakotų valakiš-
 kų riešutų.
 Pakėpink svogūnus svieste
 ir dapik truputį vandens, kad
 svecgūnai būtų minkšti. Sumai-
 šyk viską kartu. Supilk viską
 negilan indan ir kepink pečiu-
 je apie 25 minutes. Paduok
 karštą.

VERSIENOS KOTLETAI

1 1/2 sv. versienos kotletų
 4 šaukštus taukų, likusių
 nuo lašinukų
 1 kiaušinių

Druskos ir pipirų
 1/2 puoduko baltos duonos
 trupinių.

Kiekvieną kotletą apibarstyk
 druska, pipirais, išplak kiaušini-
 ų ir įmirkyk kiekvieną kotle-
 tą išplakame kiaušinyje, o
 paskui duonos trupiniuose. Ke-
 pink karštuose taukuose ant
 skaurades. Paduok su tomata-
 dažalu, bulvėmis arba makaro-
 nais.

KOTLETĖLIAI IŠ SALMONO (ZUVIS)

1 1/2 puoduko salmon iš blėki-
 nės
 1/2 puoduko supakotų seleių
 1 šaukštuką supakotų petrus-
 kų.
 1 kiaušinių.
 Sumaišyk viską kartu, pri-
 dēk baltojo dažalo, padaryto iš
 sviesto, pieno ir miltų, kad vis-
 kas laikytus vienon vieton,
 padaryk kotletėlius, apiberk
 duonos trupiniais ir pakepk ant
 sviesto.
 Paduok su tomata dažalu ir
 bulvių koše.

KEPTI KIAUSINIAI SU TOMATAIS

5 kiaušinius
 1/2 šaukštuko druskos
 2 šaukštus sviesto
 1/4 šaukštuko pipirų
 1/4 puoduko milko
 1/4 puoduko vandens arba
 1/2 puoduko pieno
 Tomatų.
 Suplak kiaušinius, pridėk
 druskos, pipirų ir pieną arba

atskiestą milką. Gerai pakai-
 tink skauradą, uždėk sviestą,
 o paskui supilk mišinį. Su
 šaukštu pamaišyk — paliuo-
 suok, kad neprisviltų. Supiaus-
 tyk 2 tomata, sudėk puodukan
 ir virk; gali sudėti porą su-
 piaustytų grybų.
 Sudėk keptus kiaušinius ant
 pakepintos duonos plutekės ir
 apipilk dažalu.
 Geras valgis pusryčiams ar-
 ba vakarienei.

BANANŲ IR VAISIŲ SALOTOS

1/2 puoduko supiaustytų ba-
 nanų
 1/2 puoduko supiaustytų oran-
 džijų
 1/2 puoduko supiaustytų pine-
 apples
 1 puoduką supiaustytų obu-
 lių
 1/2 puoduko supakotų vala-
 kiškų riešutų
 Mayonnaise dažalo.
 Sumaišyk viską kartu, pa-
 duok ant salotos lapų. Gali
 kartu paduoti 2 krešėlus.

GRAPE FRUIT IR SURIO SALOTOS

2 puodukų supiaustytų grape
 fruit
 3/4 puoduko supakotų dates
 (daktelių)
 3/4 puoduko supiaustyto
 (cream cheese) surio
 1/2 puoduko supakotų vala-
 kiškų riešutų.
 Sumaišyk grape fruit ir da-
 tes. Sumaišyk daptus prancu-
 ziško dažalo. Padėk ant salotos
 lapų padėjus vidurin surį ir
 apibarsčius riešutais.
 Gana 6 ypatom. Kiekvienam
 padėk ant atskiro torelio.

RUSISKI PRIE ARBATOS PYRAGAČIAI

1 puoduką cukraus
 1 puoduką kiaušinių, apie 5
 1 puoduką rugščių smetonos
 Miltų kočiojimui
 3/4 sv. kietaus sviesto, su-
 piaustyto plonom riekelėm
 1 puoduką supakotų, saldžiū-
 jų migdolų.
 Sumaišyk kiaušinius, citrų
 ir smetoną su tiek miltų, kad
 pasidarytų tešla, kuria galima
 būtų kočioliu iškočioti. Pada-
 ryk gerą tešlą, iškočiok 1/4 co-
 lio storumo, uždėk ant tešlos
 ploną plutekė sviesto, sulenk
 tešlą ir vėl uždėk sviesto, su-
 lenk dar sykį ir iškočiok, pada-
 ryk taip 3 ar 4 sykus. Paskui
 sudėk tešlą bliudan, apdenk ir
 padėk ant ledo, kad atauštų ir
 gerai atšaltų. Paskui iškočiok
 plonai, suviniok, supiaustyk į
 ketvirtiniais šmotukus, api-
 barstyk kapotais migdolais,
 cukrum ir cinamonais. Kepk
 karštame pečiuje.

OBUOLIAI IR TAPIOKA

3/4 puoduko tapiokos
 Salto vandens
 2 1/2 puoduko karšto vandens
 1/2 šaukštuko druskos
 7 rugštus obuolius
 2 šauktus sviesto
 1/2 puoduko cukraus.
 Mirkyk tapioką šaltame van-
 denyje valandą laiko, nusunk
 vandenį, užpilk karšto vandens,
 pridėk druskos ir virk dvigu-
 bame puode pakol tapioka ne-

(Pacific and Atlantic Photo)

Mary R. Rager, indėnų vado-
 duktė, kuri mirė Chicagoj sausio
 8 d., turėdama apie 100 metų
 amžiaus. Per visą savo gyveni-
 mą ji nei kartą nevažiavo auto-
 mobilu.

bus permatoma. Nulupk ir nu-
 valyk obuolius. Sudėk į molinį
 bliudą obuolį pine obuolio, api-
 berk cukrumi, uždėk tapioką
 ant viršaus, pridėk visus ply-
 šius, apdėk sviestu ir kepk ne-
 karštame pečiuje pakol obu-
 liai nepasidarys minkšti. Pa-
 duok su cukrumi ir salda
 smetona. Galima paduoti kar-
 štą ir šaltą. Tapioką, kur pasa-
 kyta ant dežutės "greitam vi-
 rimui", nereikia mirkyti van-
 denyje.

LISTERINE THROAT TABLETS

ANTISEP-
 TIKAS
 Apsaugoja
 ir Prasta-
 na Ger-
 lės Parpi-
 ma. Skau-
 dėjimą ir
 Kosėjimą.

Made by
 Lambert Pharmacal Co., Saint Louis, U. S. A.

Nauja Madų Knyga

Fall Fashions

Nauja rudeninių madų knyga. Kiek-
 viena moteris ir namelė, kuri nori
 gerai apsirengti ir eiti su šios dienos
 mada, turėtų šią knygą įsigyti. Jos
 kaina tik 10c.
 Užsakimams.
 Rašykite į
 NAUJIENOS PATTERN DEPT.

PUIKŲS — NAUDINGI KREPŠIAI

(Shopping Bags)

Šie krepšiai krautu-
 vėse parsiduoda po
 75 centus. Jie yra la-
 bai pūkūs ir patogūs
 susidėjimui pirkiniių.
 Jie yra sulenkami;
 tinka del daug pirki-
 nių ir del mažai. Jie
 tinka kožnai šeim-
 ninkei, kuri perka
 daug ar mažai pirkiniių.
 Gaunami Naujienų
 ofise, pridodant šį skelbimą ir 40c. Persiunti-
 mo išlaidų 5c.

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St.,

Chicago, Ill.

SPRITZ KRAPFEU

2 puodukų miltų
 2 puodukų vandens
 1 šaukštą sviesto
 1 citriną ir sutarkuok sku-
 relę nuo citrinos.
 4 šaukštus cukraus
 4 kiaušinius.

Sudėk sviestą į vandenį, duok
 užvirtį, kaip vanduo virs dėk
 miltus ir maišyk. Nuimk nuo
 ugnies, pridėk cukrų, citrinos
 sunką ir tarkuotą skurėlę. Dėk
 po vieną kiaušinių (neplakta) ir
 kaip tik įdėsi kiaušinių gerai
 maišyk tešlą. Taip maišyk po
 kiekvienam kiaušiniui, pakol
 visus nesudėsi. Dėk su šaukštu
 ir kepk giliose taukuose ir kepk
 pakol gerai parus. Paduok su
 sekamu dažalu iš baltųjų vyn-
 uogių.

3/4 puoduko baltųjų vynuogių
 (white grape juice)
 2 kiaušinių
 1/4 puoduko cukraus

Citrinos skurėlę (tarkuotą).
 Viską suplak, sudėk dviguban
 puodan, maišyk pakol viskas
 gerai susimaišys. Paduok su
 spritz krapfeu, arba gerk kar-
 štą stikluose.

Rusiškos ir Turkiškos Vanos

12th STREET

Tel. Kedzie 8902

3514-16 Roosevelt Rd.
 Art. St. Louis Ave.
 CHICAGO, ILL.

Dentistas Grubman

3464 So. Halsted St.

Valandos: 9:30 ryt. iki 8:30 vak.
 Nedėliomis: 10 iki 12 dieną

GERAS
 DARBAS,
 ZEMOS
 KAINOS

Dirbame ant išmokėjimo
 kas nori

DENTIST GRUBMAN

3464 So. Halsted St.

KUPONAS

Atnešk šį kuponą su
 savimi, nuleisiti
 20% už darbą pra-
 dėtą prieš Vasarą
 1 dieną.

Lietuviai Advokatai

K. GUGIS ADVOKATAS

Miesto Ofisas
 127 N. Dearborn St., Room 1111
 Telefonas Central 4411.
 Valandos: nuo 9 ryto iki 4 p. p.
 Gyvenimo Vieta
 3323 South Halsted St.
 Tel. Boulevard 1310
 Val.: Nuo 6 iki 8 val. kiekvie-
 ną vakarą, išskyrus ketvergą.
 Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto.

K. JURGELIONIS

ADVOKATAS
 Miesto Ofisas
 190 No. State St., Room 1012
 Tel. Dearborn 2734
 Valandos nuo 9:30 iki 2:30 val.
 Bridgeport Ofisas
 3335 So. Halsted St.
 Tel. Yards 0141
 Po pietų nuo 3:00 iki 8:00 val. vak.
 Nedėliomis nuo 10 ryto iki 12
 Tel. Yards 0141
 Bylos visuose teismuose. — Ab-
 straktai. — Ingaliolimai. — Pas-
 kola pinigų 1 ir 2 morkitams.

JOHN KUCHINSKAS LAWYER

Lietuvius Advokatas
 2221 W. 22 St.
 arti Leavitt St.
 Telefonas Canal 2552
 Valandos 9 ryto iki 8:30 vakare.
 Sereidų ir Pėnnyčių nuo 9 iki 6
 Nedėlioj nuo 10 ryto iki 1 v. p. p.

V. W. RUTKAUSKAS

Advokatas
 29 So. La Salle St., Room 530
 Tel. Central 6890
 Vak. 3223 S. Halsted St., Chicago
 Tel. Yards 4681

Šiškut Naujienas
 Lietuvon — tai bus
 brangi dvasia.

A. A. SLAKIS

ADVOKATAS
 Ofisas vidurmiestij:
 Room 1726
 CHICAGO TEMPLE BLDG.
 77 W. Washington St.
 Cor. Washington and Clark
 Ofiso Tel. Central 2078
 Namų Tel.: Hyde Park 3395

JOHN B. BORDEN

(John Bagdziunas Borden)
 LIETUVIUS ADVOKATAS
 7 So. Dearborn St., Room 1538
 Telephone Randolph 3261
 Vak. is 2151 W. 22 St. nuo 7 iki 9
 Telephone Roosevelt 9090
 Namų Telefonas Republic 9600

J. P. WAITCHES

LIETUVIUS ADVOKATAS
 10756 So. Michigan Ave.
 Tel. Pullman 6950
 Specialistas Abstraktų
 Vedėjas visų tėsių

A. A. OLIS

ADVOKATAS
 11 S. La Salle St., Room 2001
 Te. Randolph 1034—Val. nuo 9-6
 Vakaraus
 3241 S. Halsted St. Tel. Yards 0062
 7-9 v. v. apart Panedėlio ir
 Pėnnyčių.

JOHN T. ZURIS

Advokatas
 105 W. Monroe St.
 Room 1414
 Nuo 9:30 ryto iki 5 val. vakare.
 Tel. Randolph 4242
 Res. 4624 So. Francisco Ave.
 Tel. Lafayette 9477
 Nuo 7 iki 9 vakare

Mrs. MICHNIEVICZ-VIDIKIENE

AKUSERKA
 3101 So. Halsted Street
 Kampas 31-mos gatvės
 Tel. Yards 1119

Baigusi akuše-
 rijos kolegiją
 ilgiai praktika-
 vusi Pennsylv-
 vanijos ligo-
 bučiuose. Sazi-
 ningai patar-
 nauja, visokio-
 se ligose prieš
 gimdymo, laike
 gimdymo ir pe-
 gimdymo.

Už dyka pa-
 tarimas, dar ir
 kitokiuose rei-
 kaluose mote-
 rims ir mergi-
 nomis, kreipki-
 tės, o rasite ne-
 gelbą.

Valandos nuo
 8 ryto iki 2 po
 pietų, nuo 6 iki
 9 val. vakare.

Pritaiko akinius, atitaiso regėjimą,
 akių įtempimą, ir galvos
 skaudėjimą

DR. G. SERNER

(LIETUVIS)
 Valandos: nuo 1 iki 8 vakare.
 Nedėliomis nuo 10 iki 1.
 3265 S. Halsted St.
 Tel. Boulevard 7679

ŠALIN PLIKUMAS!

Vyrai ir moterys: jums nereikia
 būti nuplikusiomis galvomis. Aš
 turu stebėtiną būdą del užaugini-
 mo plaukų.
 Ateikite ir persitikrinkit.
 Mano gydymo būdas taipgi su-
 minkština plaukus, sustiprina
 plaukų šaknis, pašalina iš plaukų
 pleiskanas, apsaugoja plaukų slin-
 kimą ir užlaiko juos labai švariai.
 Dr. W. Yuskiewicz
 1407 Milwaukee Ave., 2 fl.

Ivairūs Gydytojai

Telephone Yards 0004

DR. MAURICE KAHN

4631 So. Ashland Ave.
 Ofiso Valandos: nuo 10 iki 12 die-
 ną, 2 iki 3 po pietų, 7 iki 9
 vakare. Nedėliomis nuo 10
 iki 12 dieną.
 Res. telephone Plaza 3200

DR. HERZMAN

— IŠ RUSIJOS —
 Gerai lietuviams žinomas per 15
 metų kaip patyręs gydytojas,
 chirurgas ir akušeris.
 Gydo staigias ir chroniškas li-
 gas vyry, moterų ir vaikų pagal
 naujausius metodus X-Ray ir ki-
 tokius elektros prietaisus.
 Ofisas ir Laboratorija: 1025 W.
 18th St., netoli Morgan St.
 VALANDOS: Nuo 10-12 pietų
 ir nuo 6 iki 7:30 val. vakare.
 Dienomis: Canal
 3110. Naktį
 South Shore 2288
 Boulevard 4136
 3235 So. Halsted St.
 Val.: 9-10 išryto ir po 8 v. v.

DR. CHARLES SEGAL

Praktikuoja 20 metai
 Ofisas
 4729 So. Ashland Ave., 2 lubos
 Chicago, Illinois
 Specialistas džiuvos
 Moteriškų, Vyriškų ir
 Vaikų ligų
 OFISO VALANDOS:
 Nuo 10 iki 12 val. ryte, nuo 2 iki
 4 val. po piet ir nuo 7 iki 8:30
 vakaro. Nedėliomis nuo 10 valan-
 dos ryto iki 12 val. dieną
 Tel. Midway 2880

Ofiso Tel. Boulevard 9698

Rezidencijos tel. Drexel 9191

Dr. A. A. Roth

Rusas Gydytojas ir Chirurgas
 Specialistas Moteriškų, Vyriškų.
 Vaikų ir visų chroniškų ligų.
 Ofisas: 3103 So. Halsted St., Chicago
 arti 31st Street
 Valandos: 1-3 po piet, 7-8 vak.
 Nedėliomis ir šventadieniais 10-12 dien.

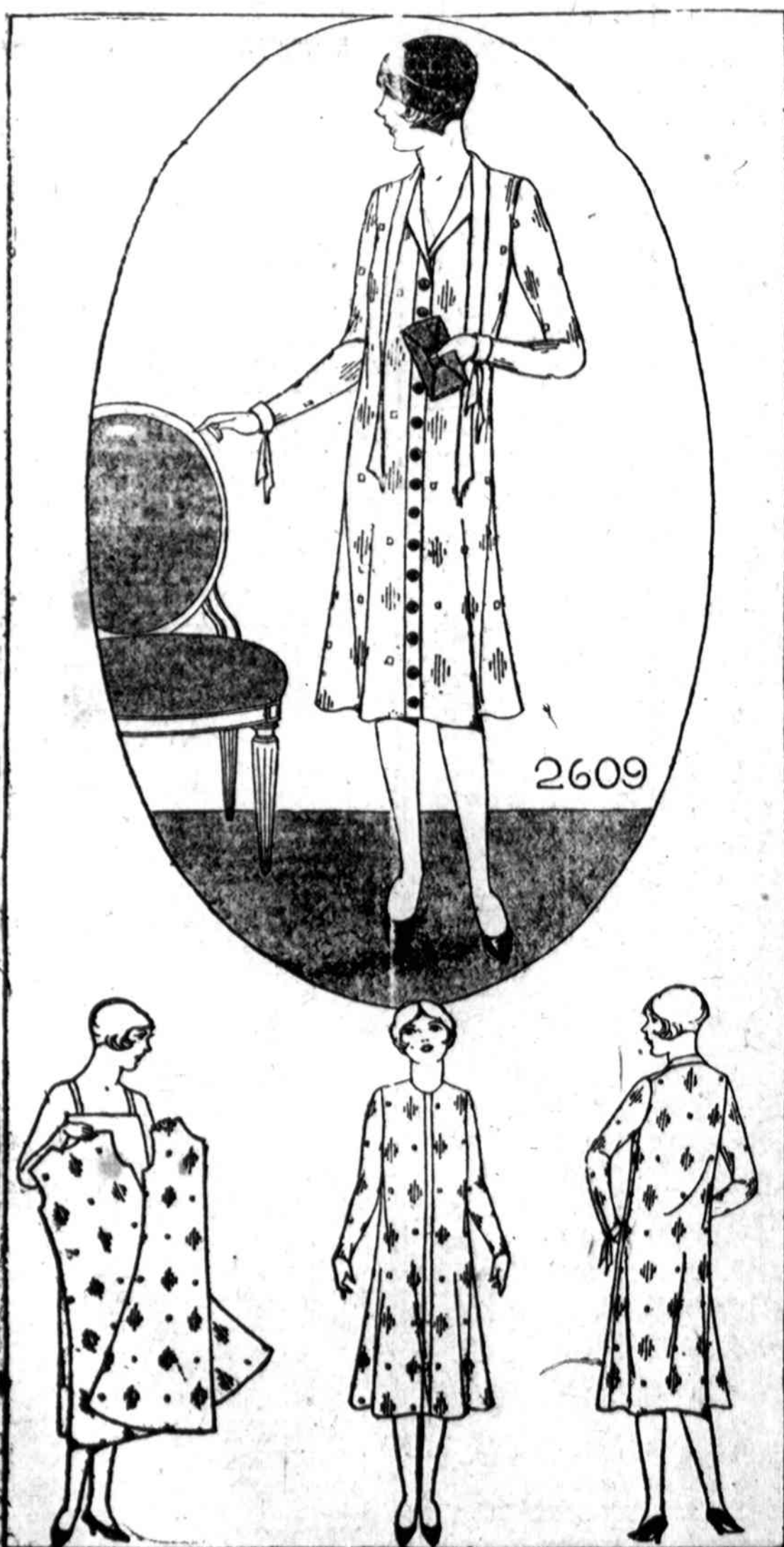
DR. M. J. SHERMAN

Specialistas Moterų Ligu
 1724 So. Loomis, kampas 18 ir Blue
 Island. Ofiso valandos nuo 2 iki 4
 po pietų ir nuo 7 iki 9 val. vakare
 Telefonas Canal 1912
 Naktinis Tel. Fairfax 8868

Jei abejojai akimis, pasiteirink

Dr. A. R. BLUMENTHAL
 Optometrist
 Tel. Boulevard 6487
 4649 S. Ashland Ave.
 ir 805 E. 47th St.
 Kenwood 1732

MADOS.

2609. Smagi suknelė namie ar sve-
 čiuosna. Joje išrodyti plona. Gera
 iš šilko arba paprastos materijos.

Sukirtos mioros 16 metų, 36, 38,
 40, 42 colių per krutinę. 36 miorai
 reikia 8 1/2 yardų 40 colių materijos
 ir 1 1/2 yardų skirtingos materijos ap-
 siuvinėjimui.

Norint gauti vieną ar daugiau virš
 nurodytų pavyzdžių, prašome iškirpti
 paduoti blankutę arba priduoti pa-
 vyzdžio numerį, pažymėti miorą ir
 aiškiai parašyti savo vardą, pavardę
 ir adresą. Kiekvieno pavyzdžio kaina
 25 centų. Galima priauti pinigų
 arba krasos ženkleliais kartu su už-
 sąsajamu. Laikus reikia adresuoti:

Naujienų: Pattern Dept., 1739 So.

Halsted St., Chicago, Ill.

NAUJIENOS Pattern Dept.

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Čia įdėdu 15 centų ir prašau at-

siųsti man pavyzdį No

Mioros per krutinę

(Vardas ir pavardė)

(Adresas)

(Miestas ir valst.)

NAUJENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday
by the Lithuanian Daily News Pub.
Co. Inc.

Editor P. GRIGAITIS

1739 South Halsted Street
Chicago, Ill.
Telephone Roosevelt 8508

Subscription Rates:
\$8.00 per year in Canada.
\$7.00 per year outside of Chicago.
\$8.00 per year in Chicago.
3c. per copy.

Entered as Second Class Matter
March 7th, 1914, at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 3rd 1879.

Nauienos eina kasdien, išeidžia
sekmadieniais. Leidžia Naujienų
Bendrovė, 1739 S. Halsted St., Chicago,
Ill. — Telefonas: Roosevelt 8508.

Užsimokėjimo kaina:	
Chicagoje — pašto:	
Metams	\$8.00
Pusmeti	\$4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75

Chicagoje per nešiotojus:	
Vieną kopiją	8c
Savaitiškai	18c
Mėnesiui	75c

Suvienuose Valstijose, ne Chicagoje, pašto:	
Metams	\$7.00
Pusmeti	3.50
Trims mėnesiams	1.75
Dviem mėnesiams	1.25
Vienam mėnesiui	.75

Lietuvon ir kitur užsienio:	
Metams	\$8.00
Pusmeti	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Pinių reikia siųsti pašto Money	
orderiu kartu su užsakymu.	

VĖL PRADĖJO EIT "SOCIALDEMOKRATAS"

Atėjo, pagaliau, ir pirmas išleistas po pervarto Lietuvos socialdemokratų organo numeris. Ant jo uždėta 1927 m. sausio 6 dienos data. Reikšcia, emė tris savaites laiko, pirma negu Kauno smurtininkai išdriso leisti socialdemokratams nors per pusę lupų prabilti į plačiąją visuomenę.

Val. liaudininkų laikraštis "Liet. žinios" galėjo pradėti eit jau už vienos savaitės laiko po gruodžio 17 d. įvykių.

Tik-ką pasiekęs mus "Socialdemokrato" numeris susideda viso iš dviejų puslapių, ir tuose dviejuose puslapiuose užpildyta skelbimais — matyt, cenzorius neleidžia, kad laikraštys būtų paliekama tuščios vietos, kurias jį saisi išbraukia iš straipsnių. Lietuvos diktatoriai, nors ir vadina save "stipria valdžia", bet bijo net to, kad skaitytojams per daug aiškiai nepultų akin, kad ta valdžia nepakenčia laisvės žodžio. Smurtininkai ir apgavikai!

Bet Lietuvos despotai tuo savo patvarkymu spaudai parodo tik savo proto nusisimą. Ir kudiš, paėmęs į ranką cenzoriaus sukoneveiktą laikraščio numerį, gali tuojaus pastebėti, kokios "operacijos" jam yra padarytos.

Iš visų straipsnių, kuriuose kalbama apie perversmą ir naujųjų Lietuvos valdovų politiką, "Socialdemokrato" yra palikta tik skivitytai ir skeveldros. Kai kurie jų neturi nei pradžios, nei pabaigos.

Redakcija, išleidusi tokį numerį, trumpai pasiaiškina skaitytojams:

"Ne del mūsų kaltės išeina šis numeris toks. Gautus įvairius atitaisymus įdėsim sekamam numerį".

Bet tur-but dar ilgoką laiką Lietuvos darbininkų organas galės buti tik "toks" — tautiškiems ir katalikiškiems banditams valdant kraštą!

KALVINAMI IR LIAUDININKAI

"Socialdemokrato" idėta išlikusi nuo cenzoriaus partiotiško "darbingumo" dalis pareiškimo, kurį Seimo socialdemokratų frakcija paskelbė iš Seimo tribunos del įvykusio perversmo. Yra reikšmingi pirmieji toje į spaudą patekusioje pareiškimo dalyje žodžiai:

"Pagaliau kalti ir atsakomingi yra už konstitucijos tvarkos sumindžiojimą, — valstiečiai liaudininkai".

Iš šito, irgi cenzoriaus apkarpyto, sakinio aišku, kad socialdemokratai kaltina netik smurtininkus, pakėlusius ginklą prieš teisėtą krašto valdžią, bet ir vadovavusią toje valdžioje partiją.

Buvusiems savo talkininkams koalicijoje, val. liaudininkams, Seimo socialdemokratų frakcija savo pareiškime daro šitokių priekaištų:

"Jų (v. liaudininkų) žmogaus vedamoj Krašto Apsaugos ministerijoj buvo leista pribreiti šamokslui ir jam įvykti. Liaudininkų partijos vadovybė paragino senąją vyriausybę, kad ji pasiduotų ir atsistatydintų. Liaudininkų viršūnės paskutinėj kritingoj valandoj pastumė Respublikos Prezidentą Grinių pasiduoti sukilėlių reikalavimams. Liaudininkų viršūnės padarė viską, kad prikalbintų Seimo pirmininką Staugaitį eiti į neteisėtai šaukiamą Seimo posėdį, ten perskaičtyti Prezidento atsistatydinimo aktą ir pats atsistatydintų".

Tai yra kaltinimai paremti faktais. Reikia pastebėti, kad tuos socialdemokratų kaltinimus patvirtina ir pačių liaudininkų pranešimai Amerikos lietuvių spaudai. Taip, vienas v. liaudininkų veikėjas rašo (žiūr. "Tėvynės" No. 4) iš Lietuvos:

"Kaipo, epizodas įdomu pažymėti, kad gen. Nagevičius ir pulk. Petraitis tiesiog ant kelių prašė Slezevičiaus ir paskui Staugaicio, kad St. atidarytų Seimą. Staugaitis būves pasislėpęs ir tik-kai Slezevičiaus pasiūlymu liaudininkų C. K. autaręs nesipriešinti Seimo atidarymui, Staugaitis ejęs Seiman (musų pabrakta. "N." Red.)

Toliaus tame pat "Tėvynėje" tilpusiame laiške sakoma, kad Dr. K. Grinius pradžioje griežtai atsisakęs rezig-

nuoti. Ten pat, beje, pranešama, kad "del kabineto atsistatydinimo pirmieji sutiko Socialdemokratai", bet tai nei kiek neprieštarauja tam faktui, kad liaudininkų partijos vadovybė paragino senąją vyriausybę atsistatydinti. Kas gi daugiaus patiko socialdemokratams veikti, kaip su-tikti del kabineto atsistatydinimo, kuomet stipresnioji ir svarbesnės vietas užimančioji partija pasisakė už pasidavimą?

Reikia, be to, atsiminti, kad abudu socialdemokratų ministeriu, drg. Požela ir Čepinskis, buvo įteikę savo resignacijas dar prieš perversmą, — apie ką buvo pranešta "L. Žiniose" jau gruodžio 15 d.

Taigi dabar mes patiriame naujų faktų, kurie aiškia nušviečia gruodžio 17 d. įvykių.

Apie buv. apsaugos ministerio Papečkio kaltę jau buvo pirmiausia minėta spaudoje; buvo rašyta apie tai ir "Naujienose". Dabar matome, kad išeina aiškėn ir daugiaus kaltininkų. Bet suprantama, kad galutinis išvadas išryti dar ir šioje valandoj būtų peranksti.

Bešališką nuosprendį visuomenė galės padaryti tik-tai tuomet, kai turės progos pasakyti savo žodį visi suinteresuotieji asmenys ir grupės. Šiandie laikas dar ne teismą daryti, bet kuo galima padėt Lietuvos žmonėms atsiginti nuo užpuolikų.

Apie Įvairius Dalykus.

Japonija

Tolimoji rytų šalis. — Japonijos valstybė ir gyventojai. — Atmainos japonų gyvenime. — Meilė prie gamtos kūrinių. — Svarumai. — Tikyba. — Protėvių vėlių garbinimas. — Gyventojų prieauglis. — Japonų pirmynėiga. — Japonų išorinis europėjimas. — Maistas ir budas. — Vaikų auklėjimas. — Moterų judėjimas.

Tolimuose rytuose, Azijoje, yra neperdidelė valstybė Japonija vadinama. Jos pavadinimas lietuviams yra girdėtas iš karo su rusais, kur ne vienam mūsų berniukų teko galvą padėti, ar japonų belaisvį pabuvoti. Ligi to karo Japonija buvo ne žymi valstybė, bet laimėjusi karą su rusais iškilo pasaulio arenoje. Po Didžiojo karo Japonija taip pat žymiai praturtėjo ir šiandien stovi lygiagrečiai su didžiausiomis pasaulio valstybėmis.

Japonijos valstybė susidaro iš daugelio salų. Salų yra daugybė ugniakalnių ir ežerų, del to tenai labai dažnai buna žemės drebėjimai. Pernai metais žemėi drebant buvo sugriauta Japonijos sostinė Tokio ir žuvo keli šimtai tukstančių žmonių. Josios krantus plauna Didžiojo vandenyno, Japonų, Rytų-Kinijos ir Ochotų jūrų vandenys. Japonijos valstybė užima apie 400 tukstančių kvadratinį kilometrų žemės plotą ir turi apie 69 milijonų gyventojų. Be to, ji valdo dar Koreją su 19,519,927 gyventojų, Kvatungą su 766,673 gyv. ir Sachaliną su 203,600 gyv. Oras šiltesnis negu pas mus, žiemos trumpos, vasaros ilgos; žiemą siaučia dideli vėjai, sumonais vadinami. Augalai labai įvairūs. Tenai auga ir gžulolai, uosiai, klevai, pušys, egliės ir bambukus (medis viduryje tuščias, iš kurio dūromi baldai), laurų medžiai, kamelijos, lelijos, chrizantemos ir kt. Japonai-mongolų padermės, Buddos ir "Šiuto" tikėjimo.

Bendrasis bruožas apsipazinę su geografine Japonijos padėtimi, pažūrėsim, kaip gyvena dabartinis japonas. Paskutiniams kėlėta dešimčių metų evoliucijos keliu, japonai savo krašte tiek įvedė atmainų, kad gali nustebinti ne vieną europietį. Išoriniam gyvenime įvyko didelių permainų, tačiau japonų dvasia paliko ta pati, kokią buvo iš pradžių, lygiai kaip ir jųjų gamtos išvaizda, kuria taip gėrisi japonai. Japonai labai myli ir gerbia gamtą. Garsus poetas Motoori no Noringa taip apibūdina japono dvasią: "Jeigu kas nors manęs paklaustų apie japono dvasią, atsakyčiau, jog tai yra kvepiantis kalnų vyšnios žiedas,

nušviestas tekančios saulės spinduliais".

Gantoje japonas randa sau paguodos, iš jos mokosi tų paprastųjų įpročių, kurie mums yra nesuprantami. Dar mažyčiam vaikui įkvepiama grožybės jausmas, žiedų spalvų suderinimas ir tvarkos ir vyresniųjų pagarbos pagrindai. Tokio auklėjimo budas palieka neisididomų vaisių. Mokyklų vadovaliai pripildyti įvairiausių gamtos aprašymų, kurių pirmą vietą užima gėlės ir paukščiai. Japonas, paėmęs į ranką europiečių mokyklų vadovėlių, stebisi, kad juose taip mažai vietos pašvenčiama gamtai. Gamtos meilė reikiama ir japonų poezijoje, kur begaliniai gražiai apdainuojama gamtos grožybė. Japonas taip sako: "Geriau nu-eiti pas kaimyną paprašyti vandenys, negu sutraukti vėjoklių pyntes, kurios apipynė šulinio svarstį".

Japonų literatūros žinomų posakių, japonų poezijoje nieko nepaliktų, jeigu iš jos išbraukti gėlės ir paukščius, vėją ir mėnulį.

Ta patį galima pasakyti ir apie pašybos meną. Gėlės ir paukščiai japonų paveikluose užima žymiausią vietą, tuo tarpu, kai europiečių paveikluose vyrauja dažniausiai žmonių veidų vaizdai.

Japonų meilė prie gamtos kūrinių daro įtakos ir į jo kasdieninį gyvenimą. Prie kiekvieno namų yra stropiai saugojamas darželis, prisėtas įvairiausių gėlių. Gėlių parinkimo ypatybė ir spalvų suderinimas yra viena moteries auklėjimo šaka. Spalvų suderinimas ant kimonų ir audinių paprastuosiu japonų šeimynos, stebina akį kiekvieno europiečio.

Japonai gyvena labai švariai. Galimas daiktas, kad tos švaros juos išmokė, kaip patys japonai sako, drėgnas oras, kad tuo budu išvengus ligų. Ta gerioji japonų ypatybė rodo labai didelio skirtumo tarp japono ir kiniečio. Vienas keliautojas po Aziją sakosi tyčia davinęs kiniečių vaikams pinigų muilo nusipirkimui, norėdamas pamatyti, ką su jais mažas kinietis veiks; bemaž kiekvienas jų atiduodavo pinigus tėvams, kurie juos bemažant slėpdavo už ausin. Jeigu taip padaryti japonui, jis begalo užsigautų. Kasdieninė karšta maudyklė yra paprastuoju japonų įpročiu. Sostinės priemiesčiai stebina europiečius, matant maudantis nuogus vyrus ir moteris tam tyčia paruoštuose ant kiemo katiluose. Bendros vyrų ir moterų maudyklės nieko tenai nestebina. Tai prisidėjo žymioj daly prie ligi šių dienų augstų doros dėsnių išlaikymo, kurie yra japonų dvassios: papiantios kalnų vyšnios žiedas,

na tikybą, kurios stoka galima pastebėti pas kiekvieną japoną. Japonas įkainuoja budizmo reikšmę, tačiau mato jame tik labdarinumą, kuris atnešė su savim tik naują kultūrą ir meną, o ypatingai kinų raštą.

Japonijoje tikyba atskirta nuo valstybės. Gimęs vaikui, tėvai rašo jį į sąrašų knygas, o tėvas paskiria vaikui vardą. Kokį vaikas išpažins tikėjimą, tėvai visai nesirūpina. Žinoma, lankymai su tėvais šventų vietų, vaikščiojimas į šventyklas, nepalieka be pasekų, tačiau niekas nelaiko per blogą, jeigu vaikas, išauklėtas budistų šeimijoje, vėliau priima katalikų tikėjimą. Bendrai Japonijoje į tikybą kreipiama labai mažai domės.

Katalikų tikėjimas Japonijoje kaskart plečiasi. Kasdien auga tikėtojų skaičius, statomos bažnyčios. Esant atskirtai bažnyčiai nuo valstybės, kunigai negauna jokių algų, turi verstis aukomis, kurias aukoja maldin-gieji.

Kaip katalikybė, taip ir budizmas japonų sieloje neranda gilesnių atbalsių. Jie daugiau tiki mirusiųjų vėlėmis ir eina bažnyčion ar šventiklon melsti savo mirusiųjų bočių vėlių globos.

Protėvių vėlių garbinimas paliko žymės ir japonų ištatymuose. Visuose ištatymuose, liečiančiuose šeimyninius, palikimo ir giminytės klausimus, pastebima žymios jo įtakos. Didele negarbe japonai laiko neturėti vaikų, ir ta aplinkybė žymioj daly prisidėjo prie įsiplėtojusios Japonijoje adoptacijos (svetimo vaiko pripažinimo savu) ir prie vedusių (skyrimosi). Sinaus gimimą tėvas laiko protėvių vėlių palaimą, kurių noru yra, kad ta giminė neišnyktų. Dukters gimimas, ypatingai biedniams, neša rūpesnius, surištus su kraičio krovimu, kuris bemaž visados išteka drauge su dukteria. Turtingesnieji tėvai stengiasi brangiausia kaina priverst dukters sužadėtinį priimti savo pavardę, kad tuo budu pailginti savo giminės liniją.

Toks adoptacijos budas atrodo mums keistas, tačiau Japonijoje priklauso kasdieniniams apsiereikimams.

Vaikų neturėjimas yra svarbi skrymos priežastis. Norint skirtis reikia abiejų pusių (žmonos ir vyro) ir tėvų (jeigu nėra tėvų, tai šeimynos tarybos) sutikimo. Jeigu gi to nėra, tai teisia teismas. Tačiau skiriamasi labai retai, o jeigu pasitaiko, tai dažniausia del neturėjimo vaikų.

Del to nenuostabu, kad Japonija, stodama karan su Rusija, turėjo tik apie 40 milijonų gyventojų, o šiandien jau skaito apie 60 milijonų ir dabar metinis japonų prieauglis siekia apie 900 tukstančių. Tame yra japonų ekspansijos priežastis, kuri amerikony sulaukta Kalifornijoje, iškėto kitų teritorijų. Tačiau Japonijoje nematyti norų užgrobti svetimų teritorijų. Didžiausia japono ypatybė yra intensyvus darbas ir taupumas ir aciu tiem dviem veiksniam japonai stovi pačių kultūringiausių tautų eilėje.

Tai visa japonai pasiekė tirdami kitų tautų gyvenimą, ir ką tik pastebėjo geresnio, stengėsi kuogreičiausiai įgyvendinti pas save, jeigu tik matė, kad iš to jiems gali būti šiekios ar tokios naudos. Jie stengiasi eiti drauge su kultūra, su pirmynėiga, ir tai jiems visiškai vyksta. Kiekvienoj srity matome nuolatines pažangos, kuri mus stebina savo užsimojimu.

Gyvenimo pulsas Japonijoje plaka dar kas šnarkiau, negu pati krašto vaidentuvė. Pabuvojęs kokį laiką užrubežyje, kiekvienas japonas, grįžęs savo kraštą, sako, kad jam nėsant padaryta tėvynėje toks žingsnis pirmyn, kokio jis nieku budu negalėtų sau įsivaizduoti.

Išoriniai japonai europėja labai greitai, tačiau vidujiniai (dvasiniai) vystosi savo kryp-

tyj. Kas kart vis dažniau japonai savo tėvynėje, ypač miestuose pradeda nešioti europiečių rūbus, kurie yra kur kas patogesni, negu japonų kimono, ypač prie fizinio darbo. Tačiau grįžęs namo, gerai išsi-paudęs, tuojau velkasi savo tautiniais rūbais ir tik tada sėda valgyti.

Reikia pasakyti, kad pusryčių ir pietų japonai valgo mažai, nes mano, kad stipriai prisivalgęs žmogus įgauna tinginio ir menkia dirba. Vakara japonai laiko vyriausiu poilsiometu; tuomet neskubėdamas savo šeimynos rately gali sau pakankamai pasisotinti ir pasidalyti dienos įspūdžiais.

Vyriausiu japonų maistu yra ryžiai ir žuvis, kurių gausumu ir įvairumu japonai tikrai gali pasigirti. Ryžiai paduodama ir pusryčiams ir pietums ir vakarienei. Tiesa, nuolatini ryžių valgymas išaukia kokių ligų, bet už tat susilaikymas nuo mėsos (japonai labai mažai valgo mėsos) gina nuo nervų ligos. Kinų paprotys rudyti opiumą Japonijoje neprijgo. Taip pat ir kokaia, morfina ir kiti narkotikai yra žinomi tik medicinoje. Kuropos degtinė ir stiprus vynai taip pat neturi pasisekimo Japonijoje. Japonai geria tik savo silpną, degtinę "sake", kurios pasidaro iš ryžių. Geria nedaug, tik vakarais ir tik namie.

Tuo aiškinama jų naturalis ir visuomet vienodas ramumas, pasitenkinimas, lengva gyvenimas kuria jis linksmai žaidžia su vaikais, ir su kuria didvyriškai kovoja su visomis nelaimėmis ir kataklizmais (žemės drebėjimu ir kitais baisiais gamtos ap-

sireikšimais, kurių Japonijoje pasitaiko labai dažnai). Vienas želiauninkas pasakoja, kad per paskutinį žemės drebėjimą, kuriame žuvo šimtai tukstančių žmonių, tik ant retos moteries veido galima buvę pastebėti lengvos ašaros, tačiau ir jų veiduose viešpatavo ramumas. Nepaisant, kad gal sekančią minutę prasivers žemė ir prarys visus, vyrai visai ramiai gelbėjo visų pirma vaikus, paskui moteris. Reikia pasakyti, kad japonai ypatingai rūpinasi vaikais. Vaikai geriami labiau, negu moterys. Tramvajui ir kur kitur greičiau užleidžiama vieta vaikui atsistėti, negu moteriai.

Vaikų auklėjimas yra vyriausiu japonų rūpesniu. Iš pat mažens įkvepiama vaikui tvarkos, organizavimosi ir savistovumo dėsni. Mokiniai — tai viena skautų-sportininkų armija. Žaislai tyrame ore japonams žinomi jau labai senai. Kalnų ekskursijos ir grožėjimas gamta — tai maloniausios mokinių valandos. Sportas Japonijoje labai yra mėgiamas.

Moterys Japonijoje eina ranka rankon su vyrais ir visame kame stengiasi susilyginti su jais. Nors neturi lygių teisių su vyrais, tačiau gyvenime vadinama dideli vaidmenį. Kova del teisių lygybės yra aktualiausia šių dienų japonės klausimu. Jos nesitenkina triukšmingais obal-timis, bet dirba, kaip skruzdės, ir reikia tikėtis, kad greitai laiku ta kovą laimės.

Jei nori turėti nuolatinį draugą — Skaityk Naujienas.

Lietuviai Doktorai

Ofiso ir Res. Tel. Boulevard 5913
DR. A. J. BERTASH
3464 So. Halsted St.
Ofiso valandos nuo 1 iki 3 po pietų ir 6 iki 8 vakare.
Res. 3201 So. Wallace Street

Phone Canal 6222
DR. S. BIEŽIS
Gydytojas ir Chirurgas
2201 West 22nd Street
(Cor. Leavitt St.)
Val.: 1-4 ir 7-8; Ned. 10-12 r.
Rezidencija: 3114 West 42nd St.
Tel. Lafayette 4988
CHICAGO, ILL.

Telefonas Boulevard 1939
DR. S. A. BRENZA
Ofiso Valandos
9 iki 12, 1 iki 3 diena
ir 6:30 iki 9:30 vakare
4608 S. Ashland Ave.,
Netoli 46th St. Chicago, Ill.

A. L. Davidson, M. D.
4910 So. Michigan Ave.
Tel. Kenwood 5107
Valandos: nuo 9 iki 11 val. rytė; nuo 6 iki 8 val. vakare

Tel. Boulevard 0537
DR. MARYA DOWIAT-SASS
1707 W. 47th St.
Valandos nuo 8 iki 12 diena, nuo 6 iki 8 val. vak. Nedėliomis nuo 8 iki 2 val. po pietų

Dr. A. J. KARALIUS
Gydytojas ir Chirurgas
3303 S. Morgan St.
Chicago, Ill.
Tel. Boulevard 2160
— Valandos —
Nuo 9 iki 12 val. dienos ir Nuo 6 iki 9 valandai vakare

DR. I. E. MAKARAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10748 So. Michigan Ave.
Valandos: 2-4 diena; 6:30-8:30 vakare
Ofiso Telefonas Pullman 1193
Namų Telefonas Chesterfield 0578

DR. MARGERIS
3327 So. Halsted Street
Tel. Boulevard 8483
Valandos: 10-2; 5-9
Sėkmadieniais: 10-2

A. MONTVID, M. D.
1579 Milwaukee Ave., Room 209
Kampas North Ave. ir Robey St.
Valandos: 1 iki 3 po pietų, 6 iki 8 vakare.
Tel. Brunswick 4983.
Namų telefonas Spaulding 8633
Ultravioletinė šviesa ir diathermia

Vincennes 6987 arba Hemlock 5524
Dr. C. A. O'BRIEN
GYDYTOJA IR CHIRURGAS
7999 So. Halsted Street
Nuo 3 iki 5 ir nuo 6 iki 8 vakare
Res. 6000 So. Campbell Ave.

A. K. Rutkauskas, M.D.
4442 So. Western Ave.
Tel. Lafayette 4146
Valandos: nuo 9 iki 11 v. ryto
nuo 6 iki 9 val. vak.

DR. M. T. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4601 So. Ashland. Tel. Boulevard 7820.
Res., 6641 So. Albany Ave.
Tel. Prospect 1930. Ofiso valandos 2-4, 6-8. Nedėlioj 10 iki 12 d.

Phone Pullman 3213
Dr. A. J. Tananevičius
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10821 Michigan Ave.
Ofiso valandos: 8-10 ryto, 1-3 po pietų, 7-9 vakare

Office Boulevard 7042
Dr. C. Z. Vezelis
LIETUVIS DENTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
Ant Zaleskio Aptiekos
CHICAGO, ILL.

Res. 6600 So. Artesian Ave.
Phone Prospect 6659
Ofiso Tel. Canal 0257
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted St.
Chicago, Ill.

D-RAI ŽILVIČIAI
P. ŽILVITIS
Gydytojas ir Chirurgas
M. ŽILVITIS
Dentistas
3243 So. Halsted St.
Ofiso Tel. Boulevard 7179
Res. Telefonas Hemlock 2615

Sveikatos Dalykai

Dr. Margeris
(Tėsinys)

Sutukimas ir susijimas

Kas toliau gali atsitikti?

Nekurie žmonės jau į šį svetą ateidami atsineša ir raumenis labai silpnus. Tokie lengvai patruksta, vadinasi, gauna kyla (kuilą) arba rupturą. Žinoma, kad tokie rupturą da lengviau gauna, jeigu save lašiniai tarsi kraute apkrauna. Ne visai mažai tarp nutukusių atsiranda ir tų, kurie padagrą gauna. Kurie-nekurie iš jų gauna ir cukrinę ligą (šlapligę).

Nutukėliai paprastai silpna širdį turi. O kodel taip yra, tai jau aišku ir iš to, kas pirmiau pasakyta, būtent, kad nutukėlių širdies raumenyse taukų prisirenka, be to, ne mažai taukų ir apie širdį susikrauna, o visa tai trukdo širdies darbą, kas širdies raumenis alina, vargina ir tarsi mušte parduša. Ne veltui nutukėliai ir skundžiasi visokiais širdies negėrumais.

Galvos smegenų kraujagyslės daug tankiau pasidaro nutukusiųose, negu liesuose žmonėse.

Ir kvėpuojamųjų vamzdžių įdegimas daugiausiai nutukėlius puola. Ne gana to, — dar tės ir tokia pavojinga liga, kaip plaučių uždegimas, juos be jokio pasigailėjimo puola.

Nutukėliams ir migdomieji vaistai (eteris, chloroformas) yra daug pavojingesni, negu normaliems žmonėms. Taigi, kaip pasitaiko jiems susirgti rimta liga, kurią tik su chirurgija išgydyti tegalima, jie, pasidūdami operacijai, gan didelį pavojų pergyventi turi. Nutukėliams ir pati operacija yra sunku ir painu padaryti.

Nutukimas ir jaunystė

Ne tik tai moterys, bet ir vyrai, jeigu tik taukais apsikrauna, tai kokių penkis ar ir dešimt metų senesniais atrodo. O jau apie proporcionalumą ir apskritai dailumą, tai nei kalbos negali būti. Su vyrais, žinoma, tuščia jų, bet gaila tų jaunų ir dailių moterų, kurios, kaip tik spėja taukais apsikrauti, tai tarsi ima ir gyvais pelų maišais pavirsta. Kartais žiūri į einančią tokią moterį, krūpšiai sau pakausi ir klausai savęs: ar ji eina, ar riste ritasi, nes kiek aukšta, tiek ir stora. Ir va kas stačiai koku ir sakyti, kad 30 metų moteris, kada paprastai ji yra žavingiausia ir įdomiausia, — del visai nereikalingų jai taukų gyvai pavirsta 40 metų moteris, kokioje žavingumo ir įdomumo, žinoma, jau tik pusė tebėra.

Vargas šitos moterims ir su madomis, ypač kurios liečia plaukus. Liesos moterys, plaukus gražiai nusikirpę, atrodo ir jaunesnės, bet sutukę, reikia tiesa pasakyti, kad žuot geriau atrodo, atrodo dar

prasciau, žinoma, ne visos, vis delto didelę jų dauguma.

Galų gale, nutukėlis — ne tik atrodo senesnis, bet iš teisybės jos yra jau tokios. O, žinoma, ne metais, bet toms permainomis, kurias, — bereikalingus taukus benešodamos, įsigijo. Juk 50 arba gana dažnai ir 100 svarų nereikalingų taukų benešojant, tikrai įsivaizduokite, po kokia našta jų organizmas turi stonėti. Sunku širdžiai, sunku inkstams, sunku plaučiams, sunku, pagaliai, visam kūnui. Jis ir dėvisi greičiau, negu paprastai.

Jeigu jauna moteris nutunka, kaip jau sakytą, del netikslaus endokrinių liaukų darbo, tai suprantamas daiktas, kad ji neturi pakankinai gyvumo ir tos šventos ugnelės, kokią paprastai jauni žmonės liepsnoja. O tai itin daug nesmagumų ir seimynišką gyvenimą įneša. Jaunas vyras, kuriam, taip sakant, jaunystės turty patinga, nori, kad ir jo jaunai moteriai būtų nestigyt. Tai aišku. Ir kas šoks ginčytis, kad jis neturi pilietinių teisių taip daryti? Nebent tik tas, kurs be jokios atodairios gali ant jaunystės nusispiauti. Bet tokių išsigimėlių mažda tēra. Juk kas gali būti įdomesnio, gražesnio, brangesnio ir didesnio už jaunystę.

Diagnozas

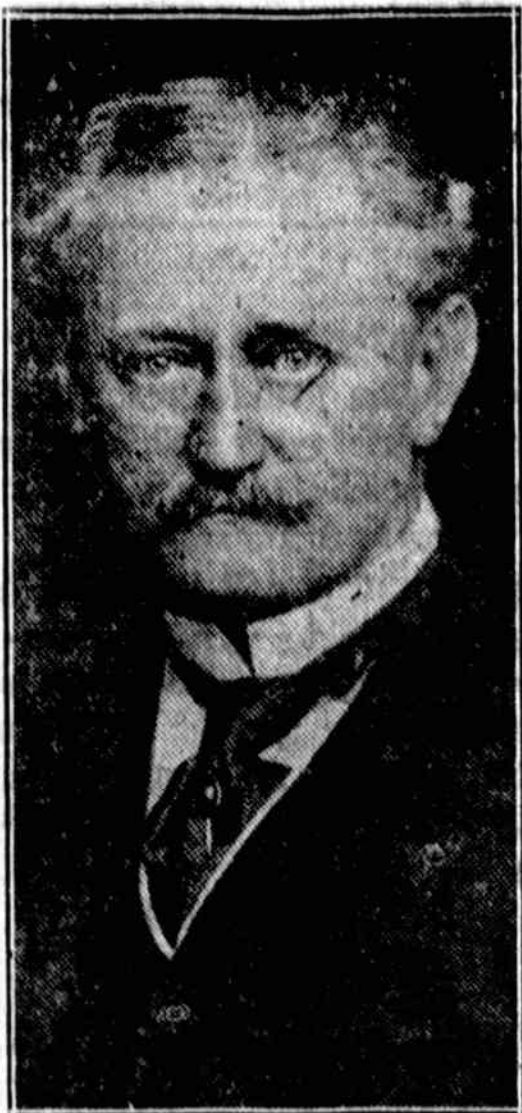
Jeigu žmogus nutunka tik delto, kad jis per daug valgo, arba miega, arba tingi dirbti ir išsimankstyti, tai žinomas dailumas, kas bile kas pasakyti gali, kodel jis nutuko, ir kad jis yra tik nutukęs, ir viskas. Bet kada žmogui tenka nutukti del netikslaus endokrinių liaukų darbo, tada, iš tikrųjų, ne by kas gali tikrai pasakyti, kas per bėda su juo yra. Čia reikia tikro ir sumanaus gydytojo.

Ar sutukimas nesutrumpina gyvenimą?

Negalima nė norėti, kad nutukęs žmogus gyventų taip ilgai, kaip normalus. Jo visos kūno mechanizmas yra po sunkine našta, negu reikia. Žinoma, kad tam mechanizmui ir suklupti greičiau prisieina. O tik spėja taukais apsikrauti, tai tarsi ima ir gyvais pelų maišais pavirsta. Kartais žiūri į einančią tokią moterį, krūpšiai sau pakausi ir klausai savęs: ar ji eina, ar riste ritasi, nes kiek aukšta, tiek ir stora. Ir va kas stačiai koku ir sakyti, kad 30 metų moteris, kada paprastai ji yra žavingiausia ir įdomiausia, — del visai nereikalingų jai taukų gyvai pavirsta 40 metų moteris, kokioje žavingumo ir įdomumo, žinoma, jau tik pusė tebėra.

Gydymas

Nors toli gražu ne visi sutukėliai yra tikri ligoniai, vis delto reikia juos gydyti kaip ligonius. Todel čia gydytojo darbas gali tiktai tikras gydytojas visai tiksliai dirbti. Visų pirma, žinoma, reikia tikrą diagnozavimą padaryti, kad va tikrąjį sutukimo priežastį suradus. Ir tai yra čia svarbiausias darbas, nes, kaip jau pasakyta, sutukimas nėra jokia savarankia liga, bet tik

[Pacific and Atlantic Photo]

David R. Francis, buvęs ambasadorius Rusijai ir St. Louis miesto majoras, kuris numirė sausio 15 d., turėdamas 76 metus amžiaus.

tai netikslaus maitinimosi arba endokrinių liaukų pakrikimo simptomu. Taigi, sutvarkius maistą ir endokrinės liaukas, jau tik tuomi taps pašalintos pačios svarbiausios nutukimo priežastys. Be to, jeigu sutukimo priežastimis yra neveiklumas ir miegas, tai, žinoma, kad ir jas pašalinti reikia.

Tai gerai. Daleiskime, kad žmogus todėl yra nutukęs, kad jis per daug valgo. Reikia pirmiausiai atsižvelgti į jo užsiėmimą, svarumą ir jo sveikatą abiejais. Tada nustatyti del jo maisto taip, kad jis gautų jo tiek, kiek būtinai reikalinga, taip sakant, visai jo mašinai vartoti. Dabar, žinoma, jis daugiau nebetuks, nes neturės iš ko taukus krauti. Jis, mat, gaus tik tiek maisto, kiek jo kūnas sudeginti ir sunaudoti galės. Tokiu būdu lengvai palaikysime jį vienokiam stovį, vadinasi, jis nebetuks, bet tuo pačiu laiku nenuimsime nuo jo taukų, reikšia, jį nesuliesinsime. O jis, sąkykime, nori suliesėti. Reikia todėl duoti jam maisto biskį mažiau, negu jo kūnas suvartoti gali. Bet jo kūnas be būtinai reikalingos maisto apšties vis tiek neapsieis. Kitokio kelio dabar jam, žinoma, nėra, kaip tik papildyti trukumą iš savęs. O tai reikšia, imti susikrovusius taukus, juos deginti, na, ir gaminėti jėgą, kuri kūnui būtinai reikalinga. Daleiskime, kad žmogus nebegaus per savaitę laiko tiek maisto, kad sulęgtų dviem svaram susikrovusių jo kune taukų. Tada jis vieton maisto suvartos porą svarų savo taukų, — kitais žodžiais sakant, jis suliesės per savaitę du svarus.

Du svarus suliesėti per septynias dienas, žinoma, kad sveikatai nieku būdu kenkti negali. Be to, žmogus gali pakankamai jėgų turėti savo darbe. Tokiu keliu, jis gali dirbti ir sykiu gydytis (liesėti). Pravartu čia, rodos, pastebėti, jog niekadoms nereikia sten-gtis greičiau suliesėti. Greitas suliesėjimas juk gali visą organizmą taip nusilpninti, kad jis

lengvai patektų į nasrus net ir tokios baisios ligos, kaip džiova. Be to, nusilpusį kūną juk ir plaučių uždegimas labai mēgsta. Bet reikia tiesa sakyti, kad per mažai jėgų turintį kūną beveik visos ligos geriau mėgsta, negu stiprų.

Štai kodel yra labiausiai pragaistingi ir žalingi laikraščiuose ir žurnaluose skelbimai, kuriais žadama sutukusius žmones, ypač moteris, keliomis dienomis suliesyti, taigi storas moteris tarsi laibomis mergaitėmis greitai paversti. Tai yra ne tik labai didelis, bet ir stačiai pražūtingas žmonių mulkinimas ir išnaudojimas. Ir tiesiog atsistebėti negalima, kaip laikraščiai tokius skelbimus deda, o valdžia juos pakenčią. Tiesa, doleris yra labai galingas, bet jeigu būtų laikraščių leidėjai ir valdžios nariuose bent kiek dorovės jausmo, tai vis tik jie tą dolerį nugalėtų. Matoma, kad nėra...

Del maisto nutukusiems žmonėms suliesėti, šiaip ar taip, vaistų labai mažai reikia arba ir visai nereikia. Tiesa, nutukę žmonės nepaprastai daug valgo, taigi jie ir valgyti be galo nori. Bet galima jų besotumą ir be vaistų suvaldyti. Reikia tik tai duoti jiems maisto po biskį ir gana dažnai, be to, duoti daugiausia vienokio maisto — taip, kad jiems tas maistas atsibostų ir jie taip jau baisiai valgyt nenorėtų. Žinoma, jeigu pasitaiko nutukėlių, kurių apetito šitokiu būdu numalšinti negalima, tai reikia ir atitinkamus vaistus pavartoti. Su vaistais, vis delto, reikia elgtis labai atsargiai.

Gydant moteris, kurios gavo nutukti ne del perdidelio valgymo, bet del to, kad jos per daug valgo saldžius daiktus, žinoma, nereikia maisto kiekį mažinti, bet tik tai jo kokį pertvarkyti. Cukraus proporciją žymiai sumažinti, o proteinų padidinti. Ji dabar vis tiek gaus pakaktinai maisto, tik negaus tokio, kurs taukais virsta ir ją tukina.

Yra žmonių, kuriems gėrimai (alus, dektinė) padeda nutukti. Nors alus ir turi tiek tiek maisto, vis delto labai abejotina, kad del jo maistingumo nutukti. Alus veikiausiai padeda žmogui nutukti visai netiesioginiu keliu, būtent, paakstina apetitą. Dar daugiau, reikia tiesa sakyti, kad apetitas paakstina degtinė. Ji, mat, paprastai yra gana karti. Kartumas gi erzina ne tikai seilių gaminimo liaukas, kurios yra burnoje, bet ir skrandžio syvų gaminimo liaukas, kurios yra skrandyje. O pradėjus ir seilėms ir skrandžio syvams daugiau tekėti, suprantamas daiktas, kad žmogaus apetitas žymiai padidėja. Taigi, kurie del alaus ar dektinės nutunka, reikia visai užginti jiems ir alų ir dektinę gerti. Tiesa, gyvename taip vadinamoj "sausoj" šalyj, bet kas nori gerti, tai geria daugiau, negu šlapioj.

O kai dei tu, kurie gauna nutukti del vienos ar kitos endokrinės liaukos netikslaus darbo, tai juos reikia gydyti labai sumaniai ir rupestingai. Visų pirma, reikia surasti, katra liauka čia yra kalta, o tik

paskui gydyti. Jeigu katra liauka per mažai tediirba, tai reikia ją pažadinti, kad ji daugiau dirbtų. Tada padaryti lengva, žinoma, su tam tikrais ekstraktais. Tik su ekstraktais reikia elgtis labai atsargiai, mat, greitai galima ligonį blogesniu, o ne geresniu padaryti. Jau katrie gavo del ne tikslių liaukų darbo nutukti, iš tikrųjų, daug geriau padarys, jeigu pas tikrą gydytoją gydysis.

(Bus daugiau)

A + A

ANTANAS ČERNIS

Persikyrė su šiuo pasauliu Sausio 29 dieną, 2 valandą po pietų, 1927 m., sulaukęs 46 metų amžiaus; gimęs Butenų kaime, šimonių valsčiaus, Panevėžio apskrityje, palikdamas dideliame nuliudime savo mylimuosius ir mylinčius pusbrolius Grigalių, Dominiką, Antaną ir Izidorį, pusseserę Elžbietą Šantiene ir švogerį Antaną Šantą. Lietuvoj brolių Joną, Kunas pašarvotas, randasi 930 W. 34th St.

Laidotuves įvyks Seređoj, Vasario 2 dieną, 9 valandą ryte iš namų į Tautiškas kapines.

Visi A. A. Antano Černio giminės, draugai ir pažįstami esate nuodėrdžiai kviečiami dalyvauti laidotuves ir suteikti jam paskutinįjį patarnavimą ir atsiveikinti.

Nuliudė liekame, Pusbroliai, Pusseserė ir švogeris

Laidotuves patarnauja graborius Radzius, Tel. Canal 6174.

A + A

FELIKSAS GUDGALIS

Persikyrė su šiuo pasauliu Sausio 28 dieną, 3 valandą po pietų, 1927 m., sulaukęs 45 metų amžiaus; gimęs Armuliški kaime, Pušaloto valsčiaus, Panevėžio apskrityje, palikdamas dideliame nuliudime savo mylimuosius ir mylinčius moterį Agotą, sūnų Kazimierą 8 metų, brolių Kazimierą, o Lietuvoj tėvelius ir brolių Augustiną. Kunas pašarvotas, randasi 1328 S. Arvind Ave.

Laidotuves įvyks Utarninke, Vasario 1 dieną, 8:30 valandą ryto iš namų į Sv. Antano parapijos bažnyčia, Cicero, Ill., kurioje atsisbus gėdulingos pamaldos už vėlonio sielą, o iš ten bus nulydėtas į Sv. Kazimiero kapines.

Visi A. A. Felikso giminės, draugai ir pažįstami esate nuodėrdžiai kviečiami dalyvauti laidotuves ir suteikti jam paskutinįjį patarnavimą ir atsiveikinti.

Nuliudė liekame, Moteris, Sūnus ir Brolis

Laidotuves patarnauja graborius Eudeikis, Tel. Yds. 1741.

GYDO
Kraujo, odos, chroniškas
senas žaizdas, ligas rectal, slapstas ligas vyrų ir moterų

Dr. J. W. Beaudette
VIRŠUT ASHLAND STATE
BANKO

1800 So. Ashland Ave.
Valandos:
Nuo 2 iki 4:30 ir nuo 7 iki 10. Nedėlijų nuo 2:30 iki 4:30 po pietų
REZIDENCIJA:
2226 Marshall Blvd.
TELEFONAS CRAWFORD 1480
TELEFONAS CANAL 9464

Tel. Boulevard 4139
A. MASALSKIS
Graborius
Musų patarnavimas laidotuves ir kokiam reikale, visuomet esti sanžiningas ir nebrangus, todėl kad neturime įlaikų užlaikymu skyrių.
3307 Auburn Ave.
Chicago, Ill.

Phone Boulevard 5263
Privatiniai Ambulansai
I. J. ZOLP
Graborius ir Pagraby Direktorius
Automobilių patarnavimas visokiems reikalams dieną ar naktį.
1646 W. 46th St., Chicago, Ill.

Phone Boulevard 7314
Pristatome į viešas miesto dalis
S. Lovekis, Kvietkininkas
Nusikintos Kvietkos Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams Vainikams
3316 So. Halsted St., Chicago

Tel. Lafayette 4223
Plumbing, Heating
Kaipo lietuviai, lietuviams visados patarnauja kuogeriausiai
M. Yuška,
3228 W. 38th Street, Chicago, Ill.

Atėjo Kultura No. 12 pilnas idomųjų mokslinių straipsnių ir beletristikos. Kaina 40c. Galima gauti

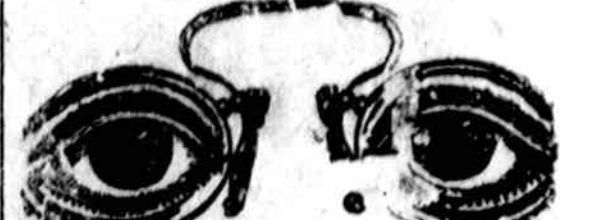
NAUJIENOSE
1739 So. Halsted St.

"NAUJIENU" KNYGŲ
KATALOGAS
Pranešam visiems "Naujienu" skaitytojams, kad "Naujienu" įsteigė didelį knygyną, kuriame randasi visos reikalingiausios knygos lietuviams. Neturinti "Naujienu" knygų katalogo — malonėkite pranešti, prisiųsime. Šiame kataloge rasite visas sau reikalingas knygas.

"NAUJIENOS"
1739 So. Halsted St.
Chicago, Ill.

Del greito piniginių reikalų atlikimo su Lietuva, už pigią kainą, naudokitės Naujienu kablegramu

Pastaba: Mano ofisas dabar randasi naujoj vietoj
DR. VAITUSH
OPTOMETRISTAS
Akiniai \$4 ir augčiau

LIETUVIS AKIŲ SPECIALISTAS
Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svajimo, akių aptemimo, nervuotumo, skaudamą akių karštį, atitaiso kreivas akis, nuima kataraktą, atitaiso trumparegystę ir toliaregystę. Priranga teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektrine parandine mažiūsiu klaidas. Specialūs atkūrimai ir mokyklos vaikams. Val. 10 iki 8 val. Nedėlijų 10 iki 1 val. p. p.
4712 So. Ashland Ave.
Boulevard 7589

KIMBALL

Grojikliai Pianai
Užsitarnavo ir laimėjo didžiausias dovanas (Aukso Medalius, Diplomus ir Garbės Laiškus)

Už Balso Tobulumą, Tvirtą ir Dailų Padarymą, Ir Nepalyginamą Vertybę

Kuomet renkėsi sau pianą, priėjęs prie Kimball piano Jūs pakęlę viršų matote šiuos medalius, tuomet Jūs esate tikrų, kad Kimball yra geriausias, nes tai liudija šie žodžiai: "The Only Manufacturer Thus Honored" (Vienintelis išdirbėjas laimėjęs aukščiausias dovanas).

Kimball pianai nekaustuoja nei kiek daugiau už paprastus pianus.

Jūs nebusite patenkinti pakol neturėsite Kimball Grojiklio savo namuose.

Matykite Kimball pas Peoples

PIANŲ KRAUTUVES
1922-32 So. Halsted Street
4177-83 Archer Avenue

NORI TAPTI PILIECIU
Skaityk
AMERIKOS PILIETIS
Kaina 25 centai — gaunamas Naujienose

Šioj knygelėje skaitytojas ras visus reikalingus pamokinius ir žinias apie šios šalies tvarką ir valdžios formą, anglų ir lietuvių kalbą. Visi faktai surašyti klausimų ir atsakymų formoje, kuriuos išsiskyrę kiekvienas vyras ar moteris be jokio sunkumų galės išlaikyti egzaminą bile kokioj valstijoje ir lengvai gauti pilietiškas popieras.

Reikalauk tuojaus prisiųsdamas 25 centus.

Naujienos
— 1739 So. Halsted St.
Chicago, Ill.

BILLY'S UNCLE

Pinigai

is Bridgeporto

LIETUVA

per NAUJIENAS

3210 So. Halsted St.,

Tel. Boulevard 9663.

CHICAGOS ŽINIOS

Drengmė šiltuose kambariuose

Chicago sveikatos komisio-
nierių Dr. Herman N. Bunde-
sen savo savaitiniame biulete-
ne plačiai aiškina apie reikalingu-
mą drėgmės šiltuose kamba-
riuose ir kaip tokiuose kamba-
riuose yra kenksmingas sveika-
tai per daug sausas oras.

Tarp kitko Dr. Bundesen ta-
me biulete sako:

"Galbut jus pastebėjote, kad
neuzilgo po to, kaip prasideda
šildymas kambarių, niekurie ra-
kandai persiskiria, sienos su-
trūksta ir popieros pradeda
nuo sienų luptis. Tai paaiš-
na nuo to, kad per daug išdžiū-
sė, bet mažai išdžiūvusių kam-
bariuose ore nėra užteklinai
drėgmės.

"Pabandykite tik įsivaizduoti
kiek blogo tokiu oras padaro
žmogaus kūno mašinai! Sausas,
šiltas oras išdžiūvina jautrų pa-
mušą kvėpuojamųjų organų ir
leidžia bakterijoms varyti savo
kenksmingą darbą.

"Slogos, kosulio, bronchitas
ir džiūva yra žiemos ligos. Gy-
venimas viduje šiltoje, šilta-
me ir sausa ore sumažina
kūno pasipriešinimą toms li-
goms.

"Stoka drėgmės šildomame
name padaro ir daugiau išlai-
dų, nes reikia nuo 5 iki 10 nuos.
daugiau kuro sudeginti, kad
užtektinai išildyti sausą orą,
negu, kad reikia išildyti to-
kio oro, kuriame yra užtekti-
nai drėgmės. Prie 64—68 lai-
psnių Fahrenheito, kambariu-
se turėtų būti apie 40 nuos.
drėgmės.

"Padėkite ant kiekvieno ra-
diatoriaus po gėrą puodą
vandens ir laikykite juos pu-
nus, taip kad į dieną išgaru-
otų kiekviename vidutiniuo-
je kambario po pusę galiono
vandens.

"Del sveikatos ir patogumo
daugiau dabokite savo kamba-
rio drėgmę, o ne temperatūrą".

Statys naują namą operai

Samuel Insull, prezidentas
Chicago Civic Opera Co., pa-
skelbė operos garantoriams su-
manymą pabudavoti didelę gra-
žią auditoriją operai. Vieta ta
auditorijai skiriama prie Ma-
dison ir Market gatvių. Butų
auditorija operai, mažesnis te-
atras repeticioms ir koncer-
tams, o viršū—visokie ofisai,
kurie apmokėtų namo iksas-
čius.

Nusizudė

Raymond Brewer, 36 m.,
2820 N. Halsted St., real esta-
te pardavėjas, persiėmė savo
namuose. Nuvežtas ligoninėn
jis nežilgo pasimirė. Priežas-
ties saužudystės nežinoma. Ji
kas tai pasaukė telefonu ir po
po trumpo, pasikalbėjimo jis
nuėjo į savo miegamąjį kamba-
rį ir paleido šuvį sau į galvą.

Illinois Central geležinkelio
47 gatvės stoty rasta su nu-
piauta galva lavoną La Salle
Extension universiteto stude-
ntas Frank D. Forg, 21 m. Iš
palikto rastelio matyti, kad jis
pats atsiguė ant begių ir lei-
dosi traukiniui suvažinėti.

Chaliapin and Company

"THE BARBER OF SEVILLE"

Vienatinis Perstatymas

Nedėlio, Vasario 6

3:30 val. po pietų

AUDITORIUM

Kainos \$1.10, \$1.65, \$2.20, \$3.30,
\$4.40, \$6.00

Lietuvių Rateliuose

Dar apie 36-tos kuopos tardymą

Atvykus Chicago gerb. "Tė-
vynės" redaktoriui p. Vitaičiui
sujudo visos raudonosios širšės:
zirgija, lakioja, zuja ir tyko
kam įgilti, ką įbauginti. Ar
kas jų bijo? Abejoju, bet kai
kurie "Naujienu" skaitytojai
žinėjauja tuo nepaprastu šir-
sių bruzdėjimu ir nori žinoti
kas toliau bus.

Jų reporteris Pupa gavo iš
"Naujienu" skaitytojų keletą
paklausimų apie viršminėtų
dalykus, padarė preliminarį ty-
rimą, ir štai ką surado:

1. Visas komunistų lageris,
visi jų viršininkai ir eiliniai
įgavo baisy kinkų drebejimą.
Jie meldžiasi prie šv. Lenino,
prie šv. Trockio, kad ateitų
jiems į pagalbą. Jie baugina
kai kuriuos 36-tos kuopos na-
rius, pasirašiusius po skundu,
ištrėmimu į pipirų žemę ir ki-
tokiomis ("biserabentis"). Jie
mušai į krūtį ir bažijai, kad
jie esą nekalti avinčiai ir ne-
žina, kada, kokioj dienoj ir
kokiū būdu jie yra kėlę triukš-
mą kuopos susirinkimuose ir
kokiais būdais peržengę SLA
konstituciją. Jie dabar nieko
nebežino, nieko neatsimena, ir
kaip, girdit, galima mus teisti,
jei mes nekalti?

2. Kiti kuopos nariai, kurie
lankosi į susirinkimus ir ku-
riems įgriso komunistų triukš-
madarių režimas kuopoje rei-
škia didelį savo dėkingumą SLA
Pildomajai Tarybai ir yra pa-
siryžę remti ją šitime Susivie-
nimo valymo darbe ir visu-
sės jos darbuose Susivienijimo
labui.

3. Vienas komunistų paukš-
tis, kuris del savo nešvarumų
neperšeniavo buvo neprimtas į
Susivienijimą, baisiai "susiru-
pino" jo reikalais ir ėmė ėgio-
niškai rėkti. —Reporteris Pupa.

North Side

Svarbios prakalbos

North Sidės Draugijų Sary-
šis rengia protesto—prakalbas
utarninkę, vasario 1 d., 8 val.
vak., Liuosybės svetainėje, 1822
Wabansia ave. Tai bus didelės
prakalbos protestui prieš Lie-
tuvos fašistų-smurtininkų žy-
gius, nuvertusius buvusią Lie-
tuvos valdžią. Dainuos Pirmyn
Mišrus Choras ir bus geri kal-
bėtojai, kurie paaiškins dabar-
tinę padėtį Lietuvoje ir taip-
pat išnešim protestą prieš fa-
šistų biurius žygius mūsų tė-
vynėje. —Rengėjai.

Gražus koncertas.

Sausio 23 d., Prospect Bldg.,
įvyko gražus koncertas North-
West Sidės konservatorijos, ku-
rią vadovauja senelis prof.
Carl Bunge.

Koncerte dalyvavo vien tos
konservatorijos muzikos moki-
niai ir programą jie išpildė la-
bai gerai.

Pirmiausia orkestras užtrau-
kė maršą "Chicago Spirit".
Maršas tokis, kuris sudrebino
visą svetainę. Paskui vienas
daktaras, lenkiška pavarde,
trumpai kalbėjo apie muzikos
svarbą.

Seka programos — orkestro
ir solistų. Mokytoja Emilia Je-
len paskambino pianu sunkų
kurinėlį "Prelude in E", kurį
išpildė labai gerai.

Valerija Čepukietė sugriežė
smuiku "Air Varie op. 22" la-
bai vykusiai, taip kad atkartoi-
nai buvo šaukiama.
Mariutė Šliauteriute smuiku
puikiai sugriežė "Pantaisie
Caprice".

Koncertas pavyko labai pu-
ikiai. Bet man rūpi ne tiek pa-
tį koncertą aprašyti, kiek su-
pažindinti visus su šios kon-
servatorijos vedėju prof. Carl
Bunge, nes šioj konservatori-

joj mokinasi ir daug lietuvių
jaunuolių, tad ir šiame kon-
certe tarp skaitlingos publikos
matėsi ir daug lietuvių. Jums
gal bus įdomu kiek arčiau su-
sipažinti su prof. Bunge, kuris
šią konservatoriją įkūrė prieš
15 metų.

Prof. Carl Bunge, dabar jau
senukas, gimė Lueneberg, Vo-
kietijoje. Mokslus ėjo Luene-
berge, Hamburge ir Berline,
bet ypač jis pasižymėjo muzi-
koj. Apart smuikos jis gerai
vartoja ir keletą kitų instru-
mentų. 1876-1879 m. jis pri-
klauso Wilhelm I, pabėgusiojo
kaizerio tėvo, orkestrui. Paskui
važinėjo koncertuodamas vi-
suose Europos didesniuose mie-
stuose. Po to per 13 metų pri-
klauso prie Hamburgo operos
orkestro, kur grojo pirmuoju
smuiku, orkestrui vadovaujant
tokiems garsiesiems kompozito-
riams, kaip Von Buelow, Liszt,
Rubinstein, Sucher, Weingar-
tner, Mahler, Čaikovskis, Saint-
Saens, Massenet ir k. Jis pri-
klauso ir prie Londono muzi-
kos genijų Covent Gardens.
Visasvietinės parodos Chicagoj
jis buvo pakviestas dalyvauti
sykiu su Buelow orkestru, ku-
ris tuo laiku sekmingai kon-
certavo Chicagoj, Second Re-
giment Army. Vėliau tapo
pakviestas Fritz Scheel orkes-
tro, kurios vėliau tapo ir ve-
dėju. Dar vėliau jis suorganiza-
vo Metropolitan Orchestra, ku-
ris per 13 vasarų grojo Bismark
(dabar Marigold) Garden. Žie-
mos laiku ji duodavo koncer-
tus sekmadieniais North Side
Turner Hall. Tie koncertai pa-
sidarė tiek populiariūs, kad sun-
ku budavo gauti vietos svetai-
nė. Muzikos kritikai vadinda-
vo jo koncertus geriausiais
Jungt. Valstijose.

Carl Bunge yra didelis lie-
tuvių pritarėjas, todėl ir lie-
tuvių jaunuoliai jį labai myli.
Jo konservatoriją lanko, rodo-
s, apie 15 lietuvių, nors pradinių
mokinių jo konservatorijon ne-
priimama.

Carl Bunge tiek prijaucia
lietuviams, kad jo didelis sim-
fonijos orkestras dalyvaus
North Sidės lietuvių masina-
me mitynėje antradienį, vasa-
rio 1 d., Liuosybės svetainėje.
Ten dar skaitlingesnei lietuvių
miniai teks susipažinti su to
gabusu muziko darbuote ir už-
girsti jo čidijj orkestrą. —K.

Bridgeportas

Bridgeporto Liet. Poitikos ir
Paš. Klubo metinis balius įvy-
ko užpėreit sekmadienį, Liet.
Auditorijoje. Balius buvo labai
sekmingas. Svečių atsilankė
pusėtinai — jaunų ir augusių
ir visi gražiai linksminosi, kaip
vieno tėvo vaikai. Visi balium
buvo patenkinti, o ir klubui
atnešė daug naudos, į klubą
įstojo apie 50 naujų narių, be
to ir pelno liko apie \$250.

Klubas ištaria širdingą ačiū
visiems atsilankiusiems — sve-
čiams ir nariams už atjautimą
klubui.

Gal bus vietoj pastebėti ke-
letą žodžių ir del Naujojo Pir-
mininko žinutės Naujienose
sausio 19 d., kurioj jis vieto-
mis apilenkia su tiesa. Tur-
but jis dar neturėjo laiko per-
skaityt konstitucijos. Nors klubi-
bas gal ir neteisėtai vartoja
buvusio Ketvirtio Wardo Klubo
konstituciją, bet visgi nors ji
ir yra svetima, bet jeigu ją
vartojame, tai ir turime jos
laikytis. Naujas Pirm. sako, kad
abiems kandidatams gavus ly-
gų balsų skaičių, išrinktu turi
skaitytis senasis, nors konsti-
tucijos sk. 7, § 7 nusako, kad
balsavimas turi tęstis iki vie-
na pusė paima viršų. Toliaus
jis sako, kad "vienas geras po-
litikierius" griežėsi skaityti
balsus. Tuo tarpu jis buvo pa-
skirtas tą darbą atlikti. Toliaus
rašo, kad naujam prn. ir nut.
rašt. užimant vietas kilo pasi-
priešinimų, nes jie buk turėję
buti piliečiai. Sako, kad to reik-
kalaujanti konstitucija. Bet

konstitucija nustato, kad turi
turėti pirmas pilietybės popie-
ras (sk. 8, § 17). Delei to pri-
siėjo rinkti naują pirm. ir nut.
rašt. Bet kur buvo tie nariai
su savo įstatais 1922 m., kada
P. Letukas tapo išrinktas nut.
rašt. ir ištarnavo toj vietoj 3
metus, o ir šiomet pirm. išva-
žiavus į Lietuvą jis ėjo pirmi-
ninko pareigas 5 mėnesius. Kod-
del jis tada buvo geras, kad
ir nepilietis, o dabar jau pasi-
darė nebegegas? Čia ne klubo
konstitucija kalta, bet asmeni-
kumai, kuriems klube neturėtų
buti vietos, nes tai žemina ir
kenkia pačiam klubui.

Teisybės Myletojas.

Pranešimai

SVARBUS SUSIRINKIMAS
Lietuvių Skyriaus Visasvietinės
Motery Parodos (Women's World
Fair) laikys susirinkimą Mark
White Square svetainėje (library)
sausio 31 d., 8 val. vakare. Bus
renkama nauja valdyba šiem me-
nes. Norima surengti dar puikes-
nį ir šaunesnį parodą negu pra-
ėjusiais metais. Suprantancios šio
mūsų darbo svarbą moterys turėtų
prisidėti ir pasidarbuoti.
F. Sinkus, sekr.

Bridgeport. Tėmykt nariai Drau-
gystės šv. Mateušo, laikys savo me-
tinį susirinkimą panedėlyj, sausio 31
d., 1927, pradžia 7:30 val. vak., Lietu-
vių Auditorijon svet., 3133 S. Halsted
St. Nariai privalote prisidėti, nes bus
svarbių reikalų del aptartimo.
Valdyba.

North Side Draugijų Saryšis ren-
gia protestą prieš Lietuvos smurti-
ninkus šį antradienį, vasario 1 d., 8
val. vak., Liuosybės svetainėje, 1822
Wabansia Ave. Visi kas lietuvis, di-
delis ir mažas, turime prisidėti
viršminoto protesto mitynėje, budami
šalininkais demokratijos ir laisvės
ir kaip tikri suns Lietuvos turime pa-
reikšti smurtininkams tą ko jie yra
dėgirdėję. Todel norisidėiiai buki-
me visi. Bus geri kalbėtojai ir bus
gražūs programos su dainomis Pirm-
myn Mišrus Choras. Prabalų tiks-
las aiškiai nušviesti dabartinę padė-
tį Lietuvoje ir išnešti protestą prie-
šais fašistų žygius mūsų tėvynėje.
— Rengėjai

Roseland. — Vasario 1 d., 7:30 val.
vakare. Aušros kambariuose 10900 So.
Michigan Ave. įvyks Lietuvių Im-
provement and Benefit Klubo mėne-
sinis susirinkimas. Bus svarstoma pa-
prasti reikalai. Visi nariai atsilanky-
kite paskirtu laiku.
— J. Tamašauskas, Sekr.

Bridgeport. — Saldžiausios širdies
V. Jezaus mėnesinis susirinkimas
įvyks Antradienį, Vasario 1 d., 1927
m., 7:30 val. vak., Liet. Auditorijos
salej, 3133 So. Halsted St. Visi na-
riai esate kviečiami prisidėti, nes ran-
dasi daug svarbių reikalų aptarti.
Taipgi atsiveskite draugų del prisir-
rašymo. Kviečia
A. Bugailiškis, Rašt.

ASMENŲ JESKOJIMAI

PAIEŠKAU Wilmo Naviško: jis
prastalino gruodžio 18 d. 1926 m.
je yra 27 metų, ūgis 5' 9", svoris
200 sv., turi mažą ženklu-
ant veido, žili usai. Turiu labai
svaibus reikalą. Kas apie jį praneš,
duosiu \$10. Uršulė Stankevičienė,
4407 S. Lincoln st., Chicago, Ill.
Tel. Yards 0862.

PAJIEŠKAU savo brolio Jono Bul-
vido, kokio 10 metų kaip persiskyr-
rėm. Turiu svarbų reikalą, meldžiu
jis pats ar kiti jį pažįstanti prane-
sti man jo adresą.
PRANAS BUIVIDAS
2001 E. University Ave.
Champaign, Ill.

APSIVEDIMAI

NORU susipažinti su lietuviu in-
telligentu gyvenančiu Amerikoje. Esu
našlė 25 metų amžiaus, lietuvis, ki-
lus iš geros šeimos, gero auklėji-
mo, valdininkas.

Pageldaujama tikrai ne blondinas
25-40 metų amžiaus.
Susipažinimui, prašau prisijusti sa-
vo fotografiją, kurią reikalaujant ga-
liu gražinti. Savo fotografiją taipoi-
gi išsiųsiu suikuso šiomis sąlygomis.
Susižinoti, prašau rašyti registruo-
tu laiku šiuo adresu: LIETUVA,
Kamnas. Keistulio g-vė 30.3. p. nr.
501000 nr.

SIULYMAI KAMBARIŲ

RENDAI kambarys vienam arba
dvim vaikimam be valgio.
3243 So. Emerald ave.

RENDON kambarys del 1 vaiki-
no, patogioje vietoje, arti gatvės.
Kambaris švarus, užlaikomas, ma-
žų vaikų nėra. 6614 S. Artesian
ave. Hemlock 3579.

REIKIA DARBININKŲ

MOTERŲ

REIKALINGA moteris, kad mo-
kėtų gaminti valgius restorante ir
kukne apvalyti. 248 — 157th St.
Harvey, Ill. Tel. Harvey 498—J.

GREIT reikalinga moteris pri-
žiūrėti vaiką 2½ metų. 1947 South
Halsted st.

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ

MAN REIKALINGA

Keturį ar penkį gerų, švarių
vyrų, kurie gyvena Chicagoj arba
jos apilinkėj dvėjus ar dau-
giau metų. Pas mane darbas pil-
nais laiką arba dalį laiko. Aš pa-
geidauju tokių vyrų kurie nori
pasiekti ką nors ateičiai ir už-
dirbti daug pinigų. Turi būti
virš 25 metų amžiaus. Atsišau-
kit asmeniškai ir pasimatykite
su

F. A. SUNEGA

29 So. La Salle St.

Room 346

Ofisas atdaras iki 8 vakaro

DAR keletą jaunų vyrų, 17 iki 35,
gali uždirbti gerai prie abelno darbo
ir sykiu mokintis telegrafijos prie ge-
ležinkelio. Atsišaukit tuojau, MAN-
AGER, 30 N. Dearborn, Room 1011.

SALESMENŲ

Ir dalinam laikui darbininkų, pa-
tyrimas nebutinai reikalingas.
Aš hurodysiu jums kaip uždirbi-
ti užtektinai pinigų. Išmokinsiu
kaip ir dirbsiu sykiu su jumis.
Pažinimas anglų kalbos nebuti-
nas. Atsišaukit nuo 11 ryto iki
3 po pietų, Panedėlyj, Utarnin-
ke ir Seredoj ir klauskit

MANAGER

Foreign Language Department

Room 660

1st National Bank Bldg.

31 So. Clark St.

PARDAVIMUI

PARDAVIMUI 90 karų gara-
žas, automobilų landrė ir repair
šapa. Galit tuojau eiti į bižnį,
randasi South Side. Tel. Went-
worth 1249.

GROJIKLIS pianas, biskį varto-
tas, su 60 roletų ir benčiumi, \$75,
turi buti cash. 2918 Milwaukee Ave.

PARDUOSIU grojiklį pianą, taip
kaip naujas, už \$85, su 75 roletais ir
benčiumi, cash. Mr. Rudaitis,
6512, So. Halsted St.

PARDUOSIU savo vargonus ir
fonografą už \$55, pasimatykite su
manim. 6136 S. Halsted st. 1 fl.

TURIU parduoti savo \$800 ver-
tes grojiklį pianą, su benčiumi, ro-
letais ir kabinetu už \$115. Pri-
imasi \$50 cash ir po \$10 į mėnesį.
6136 S. Halsted st. 1 fl.

PARDAVIMUI garažas, 75x125
pėdų. Biznis, stakas ir įplaukos ge-
ros, 5 metų lygas. Atsišaukite John
Kuchinskis, 2221 West 22nd St.

GRAŽUS VICTORIA FONOGRAFAS

Tikras bargenas, privers-
tas parduoti už \$29, su pilnu
pasirinkimu rekordų, atsi-
šaukit 1538 W. Chicago Av.,
1 fl.

PARDAVIMUI pirmos klesos ga-
solino stotis. Geriausiaj vietoj, ne-
toli vidurmiščio. Turi but pardu-
tas tuojau, del nesutikimo parte-
rių. Tai yra proga visam amžiui.
Kreipkitės:
823 W. Jackson blyd.

PARDAVIMUI school supply ir
candy store, netoli Tilden High
School. Priežastis — negaliu apsi-
dirbti, nes turiu du bižnį. 4801 S.
Union ave.

PARDAVIMUI grosernė ir buče-
nė, įsteigta 2 metai. Geras biznis.
1441 Hasting St., II augštas.

GRAŽUS

MENDENHALL

PIANAS

Vertas \$800, neseniai pirktas,
iš priežasties mirties šeimnoj
esu priverstas parduoti labai pi-
giai. Pasimatykite su

MR. WALKINSKI

1538 W. Chicago Ave.

1-mos lubos

NAMAI-ZEME

PARDAVIMUI 2 flaty po 7 kam-
barius namai labai pigiai. Karš-
tu vandeniu šildomas, dviem bole-
riais, 2 tankos, 2 neštukai. Parduosiu
pigiai, Marquette Parke. Savininkas
Williams Sabaskas, 6940 S. Maple-
wood Ave. Tel. Prospect 4908.

NAMAI-ZEME

Nauji Namai

Kelioliką naujų mūrų namų
gatavų apsigyvenimui, randasi
pas mus parduomui.

Namai dviejų augštų po ke-
turiis ir penkis kambarius, pui-
kaus mūro, moderniški įrengi-
mai ir nepaprastai geroj vietoj.

\$1,500.00 įmokėti, o likusia
sumą kaip rendą, po \$60.00 į
mėnesį. Rendos atneša po \$90.00
į mėnesį.

4-rių augštų mūrų namai jau
baigiami budavot ir dabar ant
pardavimo. Tik \$2,500.00 įmo-
kėti, likusius išmokės rendoriai
ir dar pelną pirkėjui duos. Ge-
riausias investavimas Chicago-
je.

Kelioliką puikių mūrų bunga-
low po 5 kambarius, su labai ma-
žų įmokėjimu.

Keli mūrų namai po 5 kam-
barius mainui ant farmų ar lo-
tų.

Visos šios sąvastys yra ge-
riausias pirkyns Chicagoje ir pir-
kėjai čia gali uždirbti greitai lai-
ku didelius pinigus. Kreipkitės:

W. Hayden Bell

Ed. Bakševičius

Manager

4336 So. Kedzie Ave.

Tel. Lafayette 8600

JUSTICE MIESTELYJ

Didelė atėitis, prie trans-
ferinio kampo, prie dviejų
cementinių kelių. Savininkas
parduoda biznio kampą
100 pėdų iš fronto, prie Ar-
cher karų linijos, prie kryž-
kelio 79th ir Bank St. Gera
vieta del gasolino stoties,
užkandžių budo, Roadhouse
ir t. t. Kampas skersai ke-
lio apkaunuotas \$30,000. Sa-
vininkas parduos savo 100
pėdų kampą už \$15,500, iš-
mokėjimais arba mainais.
Del smulkmenų pasimatykite
su Mr. Fitch, Mgr.